Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 30 август 1968 йил, жума ◆ № 203 (14.065). ◆ Баҳоси 2 тийин.

УЧ КУНЛИК СЕМИНАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область партия комитетларининг савдо ва маиший хизмат билан шуғулланувчи бўлим мудирларининг уч кунлик семинарини ўтказди.

Семинарда Ўзбекистон ССР савдо министри Ғ. Ғ. Юсупов, «Ўзбекбирлашув» раиси М. Х. Ҳасанов ва Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри А. И. Бродова доклад қилди. Семинар ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Н. К. КРУПСКАЯ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА ДОИР

Бутуниттифоқ «Билим» жамияти правлениесининг президиуми 27 августда «Н. К. Крупская туғилган куннинг 100 йиллигини ўтказишда жамият ташкилотининг иштироки тўғрисида» қарор қабул қилди. 1969 йил 26 февралда бўладиган юбилейига тайёргарлик юзасидан катта программа белгиланди.

Корхоналарда, ўқув юртларида, кутубхоналарда, маданият уйларида лекция ва суҳбатлар, циклли лекциялар, конференциялар, кечалар; Надежда Константиновнани шахсан билган кекса революционерлар ва ветеранлар педагоглар билан учрашувлар ўтказилади. Пойтахтнинг Марказий лекторийсида асосий кечалардан бири ўтказилади. Китоб виставкалари ва фотовиставкалар ташкил этиш мўлжалланмоқда.

Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг правлениеси бошқа ташкилотлар билан биргаликда Н. К. Крупскаянинг сиёсий ва илмий педагогик фаолиятига бағишлаб илмий сессия ўтказади.

Юбилейга атаб, «Н. К. Крупскаянинг революцион ва педагогик фаолияти» деган брошюра ва «Н. К. Крупская — В. И. Лениннинг дўсти ва сафдоши» деган диафильм чиқариш мўлжаллаб қўйилди.

(ТАСС мухбири).

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМГА САДОҚАТ

ПРАВДА

Чехословакиядаги сиёсий вазиятнинг қандай ривожланиб бораётганлигини бутун дунё зўр эътибор билан кузатиб турибди. Чехословакиянинг социалистик ғалабаларини ҳимоя қилишда қардош чехословак халқига ёрдам бериш юзасидан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ўз вақтида ва асосли равишда кўрган чоралар халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатида, бутун дунёдаги прогрессив жамоатчилик орасида тобора кенг равишда тушунилиб, қўллаб-қувватланмоқда ва маъқулланмоқда. Социалистик мамлакатларнинг дўстлари бу тадбирларни социализм позицияларини, халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш тўғрисидаги чинакам ғамхўрликнинг ифодаси, деб ҳисобламоқдалар. Душманлар эса, аксинча, Чехословакия Социалистик Республикасида капитализмни қайта тиклаш ва уни социалистик ҳамдўстликдан ажратиб олишга қаратилган навбатдаги империалистик авантюрага қақшатқич зарба берилганлигини ва бу авантюра фош қилинганлигини кўриб аламзадалик билан қутуриб ҳаракат қилмоқда.

Президент Л. Свобода бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикаси делегацияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва ҳукумати раҳбарларининг олиб борган музокаралари, шунингдек Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегациялари ўртасида Чехословакиядаги аҳволга алоқадор масалалар хусусида бўлиб ўтган кенгаш ва маслаҳатлашув якунлари Чехословакияда иш кўраётган ва империалистик реакция қўллаб-қувватлаётган контрреволюция кучларига янги зарба бўлиб тушди. Ана шу музокаралар ва кенгаш — социалистик мамлакатлар халқаро вазиятнинг мураккаб проблемаларини ва ўзларининг ўзаро муносабатларига доир масалаларни марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми принциплари асосида ҳал қилаётганликларини кўрсатувчи яна бир далилдир. Эришилган битимларнинг моҳияти — социализмни ягона фронт бўлиб ҳимоя қилишдан иборат.

Кеча эълон қилинган Совет—Чехословакия ахбороти катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган ҳужжатдир. Сидқидиллик, ўртоқлик ва дўстлик вазиятида ўтган Совет—Чехословакия музокаралари вақтида халқаро вазиятнинг ҳозирги ривожланишига, империализмнинг социалистик мамлакатларга қарши кирдикорлари активлашганлигига доир, кейинги вақтларда Чехословакиядаги аҳволга доир ва беш социалистик мамлакатнинг қўшинлари Чехословакия Социалистик Республикаси территориясига вақтинча кирганлигига доир масалалар ўртоқларча ошкора мунозарада муҳокама қилинди.

«Томонлар, — дейилади ахборотда, — Тисса бўйидаги Чиернада биргаликда қабул қилинган ҳамда Братиславадаги кенгашда баён этилган қоидалар ва принципларни амалга ошириш, шунингдек музокаралар вақтида биргаликда келишиб олинган битимлардан келиб чиқувчи амалий тадбирларни изчиллик билан рўёбга чиқариш ҳозирги вазиятда асосий вазифа эканлигига ўзларининг қатъий ишонганликларини изҳор қилдилар».

Коммунистик ва ишчи партиялар Братислава баёнотида ҳар бир халқнинг қаҳрамонона куч-ғайрати ва фидокорона меҳнати эвазига қўлга киритилган социалистик ғалабаларни биргаликда қўллаб-қувватлаш, мустаҳкамлаш ва ривожлантириш мажбуриятини ўз зиммаларига олган эдилар. Бу — социалистик мамлакатларнинг муштарак интернационал бурчидир. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар ана шу олижаноб принципларга амал қилиб, мавжуд шартномалардаги мажбуриятларга мувофиқ равишда чехословак халқининг социалистик ғалабаларини ички ва халқаро реакция ҳамлаларидан ҳимоя қилишда ишчилар синфига, бутун қардош халққа зарур мадад бермоқ учун ўз қўшинларини Чехословакияга юбордилар.

Империалистлар рағбатлантирган ва қўллаб-қўлтиқлаган Чехословакиядаги контрреволюцион кучлар коммунистик партияга ва ишчилар синфига қутуриб ҳужум қила бошладилар, ҳокимиятни босиб олишга ва Чехословакияда буржуа тузумини қайта тиклашга сурбетлик билан ошкора тайёргарлик кўра бошладилар. Чехословакия социалистик давлатига жиддий хавф туғилибгина қолмай, шу билан бирга социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларга ҳам хатарли бўлган вазият вужудга келди. Ички ва ташқи реакцияга қарши курашда чехословак халқига кўрсатилган ёрдам аҳволни ўзгартирди. Қўшинларнинг киритилганлиги контрреволюцияни ўзининг макрли режаларини ошкор қилишга мажбур этди, контрреволюция ўзининг ошкора ҳаракатлари билан чехословак халқи олдида ва жаҳон жамоатчилиги олдида ўзини фош қилиб қўйди. Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатларнинг интернационал тадбири империалистик кучларнинг, уларнинг агентларининг режаларига зарба берди, мамлакатдаги аҳволни нормаллаштириш, барча ватанпарвар кучларни жипслаштириш, контрреволюцион унсурларга кескин зарба бериш учун, бундан буён ҳам социалистик қурилиш йўлида комил ишонч билан олға бориш учун Чехословакия ишчилар синфига, унинг Коммунистик партиясига мустаҳкам шарт-шароит яратиб берди.

Чехословак халқининг душманлари туҳмат қилиб, СССР ва иттифоқчи мамлакатларининг қўшинлари Чехословакияга оккупантлар бўлиб, қандайдир ғаразли мулоҳазаларни кўзлаб келдилар, деб кўрсатишга жон-жаҳдлари билан уринмоқдалар. Ленин СССР ва иттифоқчи мамлакатларнинг қўшинлари Чехословакияга оккупантлар бўлиб эмас, қандайдир ғаразли мулоҳазаларни кўзлаб эмас, балки синфдош қардошлар сифатида, чехословак коммунистлари, ишчилари, деҳқонлари, софдил зиёлиларининг содиқ дўстлари сифатида келдилар, социализмни ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлашда меҳнаткашларга ёрдам бериш учун келдилар. Совет жангчилари ва уларнинг бошқа иттифоқчи армиялардаги қуролдош биродарлари Чехословакияда вужудга келган мураккаб шароитларда ўзларининг ватанпарварлик ва интернационал бурчларини муносиб равишда шараф билан адо этмоқдалар. Уларнинг сабот ва матонати, шунингдек, Чехословакия халқ армияси ўзининг ҳарбий бурчини виждонан бажаргани қон тўкилиши хавфини туғдириши мумкин бўлган тўқнашувларга йўл қўймаслик имконини берди. Совет Иттифоқи ва бошқа қардош мамлакатлар қуролли кучларининг жангчилари Чехословакия Социалистик Республикасининг ички ишларига аралашганлари йўқ ва аралашмайдилар. Чехословакия Социалистик Республикасидаги вазият нормаллашиб борган сари улар ўз юртларига қайтиб кетадилар.

Москвадаги музокараларда Совет томони жамиятга раҳбарлик методларини марксизм-ленинизм негизида такомиллаштириш, социалистик демократияни ривожлантириш ва социалистик тузумни мустаҳкамлаш мақсадларини кўзлаб, Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг январь ва май пленумларида қабул қилинган қарорларига асосланиб, иш тутмоқчи бўлган ЧКП ва ЧССР раҳбарларининг позицияларини тушуниб, қўллаб-қувватлашини айтди. Январь пленуми ўтмишда йўл қўйилган хатоларни тузатиш ишини бошлаб берганлиги ва ривожланган социалистик жамият қуриш сиёсатини тасдиқлаганлиги маълум. Май пленумида антисоциалистик ўнг кучларнинг ҳаракатлари Чехословакия Социалистик Республикасининг социалистик тараққиёти учун энг асосий хавф эканлиги таъкидланган эди.

Москвадаги музокараларда Чехословакия Социалистик Республикасидаги аҳволни тезроқ нормаллаштириш тадбирлари келишиб олинди. Чехословакия томони шуни маълум қилдики, таъсир ўтказишнинг ҳамма соҳаларида партия ва давлат органларининг барча ишлари социалистик ҳокимиятга, ишчилар синфи ва Коммунистик партиянинг раҳбарлик ролига, Совет Иттифоқи ва бутун социалистик ҳамдўстлик халқларининг дўстона муносабатларини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш манфаатларига хизмат қилувчи амалий тадбирларни таъминлашга қаратилади.

Ана шу мураккаб ва масъулиятли вазифаларни бажаришда КПСС ва бутун совет халқи уларни батамом қўллаб-қувватлайдиларки, чехословак биродарларимиз бунга амин бўлишлари мумкин. Совет раҳбарлари СССР халқларининг Социалистик Чехословакия халқлари билан дўстликка ва қардошликка бўлган ихлосли интилишини изҳор қилиб, ўзаро ҳурмат, тенг ҳуқуқлилик, территориал бутунлик, мустақиллик ва социалистик бирдамлик негизларида жуда кенг кўламда самимий ҳамкорлик қилишга тайёр эканликларини таъкидладилар.

Империалистик реакция йўл-йўриқ бериб турган Чехословакиядаги контрреволюцион кучлар мамлакатдаги аҳволни чигаллаштиришга, Совет — Чехословакия музокаралари вақтида эришилган битимни обрўсизлантиришга ва бу битимнинг бажарилишига халақит беришга аввалгидек уринмоқдалар. Бу иш чехословак халқининг ва Чехословакия Социалистик Республикасидаги социализм ишининг манфаатларига эмас, социалистик ҳамдўстликни жипслаштириш манфаатларига эмас, балки социализмнинг ашаддий душманлари бўлган империалистларнинг манфаатларигагина мос бўлиб тушиши ҳаммага равшан. Бундай реакцион пропаганда ва ғанимлик ишлари Совет—Чехословакия дўстлигининг тарафдорларидан эмас, балки бу дўстликнинг душманларидан чиқаётганлиги, чехословак халқининг дўстлари эмас, балки унинг душманлари бўлган империализм агентларидан чиқаётганлиги ҳаммага равшан.

Аҳолининг йўлдан оздирилган қисми реакцион пропаганда таъсиридан қанчалик тез қутултириб олинса, Чехословакиядаги контрреволюцияга қарши кураш шунчалик муваффақиятли бўлади. Чехословакия меҳнаткашларининг вафодор ва ишончли дўстлари бўлган совет кишилари шунга аминдирларки, чехословак контрреволюциясининг қўпорувчилик фаолияти билан империализмнинг агрессив кирдикорлари келтириб чиқарган ҳамма қийинчиликларни Чехословакия халқи ўзининг Коммунистик партияси раҳбарлигида бартараф қилади, душманларнинг ўз қора ишини рўёбга чиқаришига йўл қўймайди, жаҳон социалистик ҳамдўстлигининг ажралмас бўғини бўлган Чехословакиянинг ички ва халқаро позицияларини янада мустаҳкамлашни таъминлайди.

Совет Иттифоқи билан Чехословакия иккинчи жаҳон уруши якунларини ўзгартиришга, Европадаги мавжуд чегараларнинг дахлсизлигини бузишга интилаётган милитарист, реваншчи ва янги нацист кучларга аввалгидек кескин зарба бераверадилар. Улар социалистик давлатлар ўртасида тузилган кўп томонлама ва икки томонлама шартномаларга биноан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини оғишмай бажаришга, социалистик ҳамдўстликнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашга, мудофаа аҳамиятига эга бўлган Варшава Шартномасининг самарадорлигини оширишга қатъий бел боғлаганликларини яна бир марта таъкидладилар.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг реал вазиятни атрофлича ҳисобга олган, социалистик мамлакатлар зиммасидаги масъулиятни яхши англаган доно, принципиал ва эпчил сиёсатини халқимиз батамом қўллаб-қувватламоқда. Бу сиёсат совет халқининг ҳаётий манфаатларига, бутун социалистик ҳамдўстлик манфаатларига тўла-тўкис мос бўлиб тушади. Бу сиёсат Чехословакия Социалистик Республикасида социализмни, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини ҳимоя қилиш юзасидан қардош социалистик давлатлар билан биргаликда амалга оширилган чораларда ўзининг изчил ифодасини топди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг апрель ва июль Пленумлари қарорларида таъкидлаб ўтилганидек, бизнинг партиямиз империализмга кескин зарба бериш ва жаҳон урушига йўл қўймаслик сиёсатини, социализм мамлакатлари ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш, коммунистик ҳаракат, барча антиимпериалистик кучларни жипслаштириш сиёсатини бундан буён ҳам ўтказа беради.

Шу кунларда совет халқи ўзининг жонажон Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашганлигини, марксизм-ленинизм ғояларига чексиз содиқлигини, ўзининг интернационал бурчини чуқур англашини зўр куч билан яна бир карра тасдиқламоқда.

(29 АВГУСТДАГИ БОШ МАҚОЛА).

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

ШУДГОРЛАШ БОШЛАНДИ

Қашқадарё далаларидан сўнгги комбайнлар чиқиб кетди. Колхоз ва совхозлар 280 минг гектардан кўпроқ майдондаги буғдой ва арпани ўриб олдилар. Бошоқли экинлар янчилиб бўлди. Мўл ҳосил хўжаликларга уруғлик ва ем фондини ғамлаб қўйиш, ғалла тайёрлаш давлат планларини анча ошириб адо этиш имконини берди.

Қашқадарё областининг лалмикор массивларида тракторлар пайдо бўлди. Механизаторлар ерларни кузги экин экишга тайёрламоқдалар, дастлабки ўн минг гектар ер чуқур қилиб ҳайдалди.

Самарқанд, Сирдарё ва бошоқли экинлар ўрим-йиғими ҳамда янчишни тугаллаган бошқа областларнинг ғаллакорлари ҳам ерни шудгорлашга киришдилар.

ЗАВОДНИНГ ИККИНЧИ ТУҒИЛИШИ

Наманганда ремонт заводини қуриш учун майдонча ажратилди. Ҳозирча завод ғоят чекланган территорияга жойлашиб турибди. Тошкентдаги «Узгипротяжпром» институти корхонанинг лойиҳасини чизиб берган. Асосий ишлаб чиқариш корпуси тўртта пролётдан иборат бўлади. Бу ерда гараж кранларини ишлаб чиқаришдан ташқари «ГАЗ» ва «ЗИЛ» маркали юк автомашиналари ҳам ремонт қилинади. Завод гараж кранларини ишлаб чиқариш учун ихтисослаштирилмоқда. Заводда учта поток линияни монтаж қилиш, 500 дан кўпроқ станок, пайвандлаш аппаратлари, пресслар ўрнатиш кўзда тутилади.

ҒЎЗА БАРГИНИ ЭРТАРОҚ ТЎКИШ УЧУН

Бухоро областидаги энг жанубий район — Қоракўл районидаги колхозлар ғўзаларни дефолиация қилишга киришдилар. Бухоро авиаторлари пахтаси машинада териладиган майдонларнинг ғўзаларини дориламоқдалар. Литва ва Россия Федерациясининг учувчилари ҳам яқин вақт ичида бу ерга келадилар.

Қишлоқ хўжалик авиациясининг 30 дан кўпроқ самолёти терим олдидан ғўза баргини тўкишда банд бўлади. Деҳқонларнинг қанотли ёрдамчилари 160 минг гектар майдондаги ғўзаларни дорилашлари лозим.

«ЎЗБЕКИСТОН» МАШИНАСИНИНГ ДАСТЛАБКИ ТУРКУМИ

«Узсельхозтехника» бирлашмасининг савдо базалари «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли пахта териш машиналарининг дастлабки туркумини колхоз ва совхозларга жўнатиш учун қабул қилдилар. Терим мавсумида республика пахтазорларида беш юзта ана шундай агрегат ишлайди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги янги «зангори кема»нинг конструктив хусусиятларини ўрганиш учун семинарлар ташкил қилди. Қишлоқ хўжалик мутахассислари учун биринчи шундай семинар Тошкентда очилди. Семинар тингловчилари пахтачилик машиналари давлат махсус конструкторлик бюросида «Ташсельмаш» ва Трактор йиғув заводларида бўлдилар.

ШОНЛИ САНА

Совет ва Чехословакия халқларининг фашизмга қарши биргаликда олиб борган кураши тарихида Словакия халқ қўзғолони муҳим воқеа бўлган эди. Москва жамоатчилигининг вакиллари 28 августда шу қўзғолоннинг 24 йиллигини нишонладилар. Совет — Чехословакия дўстлиги жамиятининг коллектив аъзоси бўлган «Динамо» заводининг Маданият уйида шу санага бағишлаб кеча ўтказилди. Кеча қатнашчилари орасида Словакиядаги 1944 йилги воқеаларда қатнашган кишилар, СССРдаги Чехословакия Социалистик Республикаси элчихонасининг мухтор министри, маслаҳатчи И. Кафка бошчилигидаги дипломатия ходимлари бор эди.

Кечани Совет — Чехословакия дўстлиги жамияти марказий правлениеси раисининг ўринбосари А. А. Булгаков очди. Словакия халқ қўзғолонининг қаҳрамонона кунларида, деб таъкидлади у, халқларимизнинг жанговар дўстлиги ва биродарлиги қонли жангларда чиниқди, озод социалистик Чехословакиянинг келажагига замин яратилди. Ҳозир биз чехословак дўстларимизга қардошларча интернационал мадад бериш билан ўзимизнинг дўстлар олдидаги, халқаро коммунистик ҳаракат олдидаги, бутун дунёдаги тинчликсевар кучлар олдидаги бурчимизни бажараётирмиз.

Словакия қўзғолонининг асосий кучи халқ ҳаракати бўлиб, унда ишчилар синфи муҳим роль ўйнаган эди, деди Словакиядаги партизан ҳаракатининг қатнашчиси журналист Б. Д. Винокуров кечада сўзлаган нутқида. Биз чехословакиялик биродарларимиз билан бирга озод ва бахтли ҳаёт йўлида берган қурбонларимиз зое кетмаслиги учун ҳозир ҳаммамиз жавобгармиз.

Кечада Чехословакия Социалистик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчихонаси секретари Я. Барлог нутқ сўзлади. У совет—чехословак халқларининг дўстлиги ва ҳамкорлиги фашизмга қарши олиб борилган оғир курашда чиниққанлигини таъкидлаб ўтди. Бу дўстлик, ҳамкорликни ҳеч ким, ҳеч қачон буза олмайди.

«КОСМОС-238» ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

1968 йил 28 августда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-238» учирилди. Йўлдош ичига 1962 йил 16 мартда ТАСС эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ этишни давом эттиришга мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган хабарларни ишлаб чиқмоқда.

«Ташавтомаш» заводи дарвозасидан ҳар куни кўплаб прицеплар чиқарилмоқда. Бу корхонанинг маҳсулотлари колхоз ва совхозларда пахтани қоп-қанорсиз ташишда жуда қўл келади. Ҳозир машинасозлар айниқса ғайрат билан ишлаб, янги мавсум учун кўплаб прицеплар етказиб бераётирлар. Суратда: контролёр Г. Асилбоева ва слесарь П. Рассказов навбатдаги прицепларни жўнатишга ҳозирлашмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

ЧАНОҚДАН ХИРМОНГА

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бухоро областининг жанубий райони — Қоракўлда пахта йиғим-терими бошланди. Район хўжаликлари йиғим-терим мавсумига катта тайёрлик кўрдилар. Хўжаликларни тайёрлов пунктлари билан боғлайдиган йўллар гузатилиб, кўприклар созланди. Тош-тарозилар, хирмонлар, пахтани қоп-қанорсиз ташийдиган прицепли тракторлар бултургидан анча илгари ҳозирлаб қўйилди.

Райондаги «Москва» колхозида 1755 гектар майдондаги ғўза парвариши сифатли қилиб ўтказилгани туфайли ҳосил анча барвақт етилди. Хўжалик аъзолари областда биринчи бўлиб пахта теримига киришдилар. Улар бу йил она-Ватанга 5 минг 500 тонна қимматли хом ашё етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятларини барвақт бажариш мақсадида аниқ график асосида иш бошладилар. Колхоз механизаторлари ҳосилнинг 1300 тоннаси ёки 1250 гектар майдондаги пахтани машиналарда териб беришмоқчи. Бу ерда дастлабки 500 гектар майдонда сифатли дефолиация ўтказилди.

Ҳозир хўжаликда кўп минг килограммчилар ҳаракатига қўшилган 300 дан ортиқ теримчи далага чиқди. Бригадаларнинг хирмонларида дастлабки «оқ олтин» уюмлари пайдо бўлди. О. Ҳасанов, М. Мухторов, О. Шарипов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда пахта йиғим-терими айниқса қизитиб юборилди. Мавсумда 7-10 тоннадан пахта теришга аҳд қилган Қумрихон Ҳасанова, Жумагул Ҳасанова, Ҳамро Мустафоев, Нарзи Ҳасанов сингари ўнлаб чевар теримчилар ҳар куни 120-130 килограммдан юқори сифатли пахта териб, кўпчиликка ибрат бўлмоқдалар. Бригадалараро мусобақада Олтибой Ҳасанов раҳбарлик қилаётган коллектив олдинда бормоқда. Бу бригада азаматлари ҳозирнинг ўзидаёқ кунига йиллик планнинг 3,5-4 проценти миқдорида пахта тайёрлашга эришмоқдалар. Бригадада йиллик пахта тайёрлаш плани 20 процентдан ошиб кетди.

● БРИГАДА ПЛАНИ 20 ПРОЦЕНТДАН ОШДИ. ● ЧЕВАРЛАР 120-130 КИЛОГРАММДАН ТЕРМОҚДА. ● АГРЕГАТЛАР ДАЛА БОШИДА

— Йиллик планни, — деди қўриқ ерда ташкил этилган бригада бошлиғи Олтибой ака Ҳасанов. — 15 сентябрда, зиммага олган социалистик мажбуриятимизни эса 5 октябргача тўла бажарамиз. Бунинг учун барча имкониятлар бор. Ҳосилнинг 75 проценти бункерлардан тўкилади.

Колхоз пахтакорлари эса умуман хўжалик бўйича йиллик пахта тайёрлаш планини 2 октябрда бажаришни мўлжаллашяпти. Ҳозир теримда 300 дан ортиқ киши қатнашаётган бўлса, 8-10 сентябрга бориб уларнинг сони 1600-1700 кишига етказилади. 19 та терим машинаси 2 сменада тўла қувват билан ишлатилади.

«Москва» колхозидан кейин райондаги Навоий номли, Киров номли «Шарқ юлдузи», Карл Маркс номли колхозларнинг деҳқонлари ҳам пахта йиғим-терими бошлаб юбордилар.

Қоракўл районининг меҳнаткашлари бу йил давлатга пландаги 46 минг 800 тонна ўрнига 55 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга аҳду-паймон қилганлар. Яқин кунларда далага район бўйича 17,5-18 минг теримчи чиқарилади. 200 га яқин «зангори кема» икки сменада ишлатилади ва улар билан ялпи ҳосилнинг 17 минг тоннадан ортиғи терилади. Қоракўллик пахта усталари йиллик планни 15 октябргача, социалистик мажбуриятни эса 1 ноябргача бажариш режаларини тузиб чиқдилар.

Т. НАЗИРОВ.

СОЦИАЛИЗМ ҒАЛАБАЛАРИ ҲИМОЯСИ ЙЎЛИДА

Тошкентда истиқомат қилувчи Греция сиёсий муҳожирлари пролетар интернационализми ғояларига, социализм ва тинчлик ишига садоқатлари бузилмас эканлигини намойиш қилдилар. Греция Коммунистик партияси Тошкент шаҳар комитетининг бўлиб ўтган пленуми Чехословакия халқининг социалистик ғалабаларини ҳимоя қилишда бу қардош халққа ёрдам кўрсатиш юзасидан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар кўрган чораларни ўз вақтида қилинган ва асосли чоралар, деб якдиллик билан маъқуллади.

— Халқаро империалистлар ва даставвал, Америка империалистлари, шунингдек, Ғарбий Германия реваншчилари ва янги фашистлари гиж-гижлаётган Чехословакиядаги реакцион антисоциалистик кучлар, деб таъкидланади пленум қарорида, — ўзларининг душманчилик фаолиятларини кучайтириб юбордилар. Улар Чехословакия Коммунистик партиясига очиқдан-очиқ қарши чиқдилар. Чехословакияни социалистик мамлакатлар оиласидан ажратиб олиб, унда капиталистик тартибларни тикламоқ учун контрреволюция исёни тайёрладилар.

КПСС ва Совет ҳукумати, социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари ҳамда ҳукуматлари кўрган қатъий чоралар контрреволюция кучларига қақшатқич зарба берди. Чехословакияга чўзилган қардошлик қўли социалистик ғалабаларни ҳимоя қилишда, жаҳондаги барча халқларнинг манфаатлари ва хавфсизлигини ҳимоя қилишда унинг халқига берилган беғараз ёрдам ифодасидир.

Грузиянинг Ўзбекистонга туҳфаси

ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК РАМЗИ

Тошкент тўқимачилик комбинати Маданият саройининг хиёбони «Халқлар дўстлиги» монументи билан безалди. Улуғ шоир ва мутафаккирлар Алишер Навоий ва Шота Руставели барельефи тасвирланган баландлиги 20 метрли ва пўлатдан ясалган ёдгорликни она-Ватаннинг улуғвор сиймоси безаб турибди. Бу ёдгорликни грузин рассомлари Элдар Цицишвили, Важа Муджиришвили, Михаил Демчинский, Жамлет Гелашвили яратганлар.

29 августда бўлиб ўтган умумшаҳар митинги монументни тантанали очиш маросимига бағишланди. Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари Т. Н. Акимова Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг топшириғи билан митингни очади.

... Лента қирқилади. Монумент устига ёпилган парда оҳиста туширилади. Митингда ҳозир бўлганлар кўзи олдида намоён бўлган ёдгорликка рус, грузин ва ўзбек тилларида: «Қардош ўзбек халқига грузин халқидан туҳфа. 1966—1968» деб ёзиб қўйилган.

Митингда сўзга чиққан Грузия қурилиш поездининг бошлиғи Г. Гугушвили, рассом Э. Цицишвили, тўқувчи С. Пўлатова, профессор Э. Юсупов, Фрунзе район комсомол комитетининг секретари Р. Абдуллаев, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Ҳ. Асомов Совет давлати куч-қудрати ва енгилмаслигининг манбаи — СССР халқларининг қардошларча дўстлиги йил сайин мустаҳкамланиб бораётганлиги тўғрисида гапирдилар. Барча қардош республикаларнинг, шу жумладан Грузия ССРнинг Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларига Тошкентни тиклашда кўрсатаётган бебаҳо ёрдами шу дўстликнинг ёрқин далилидир.

Митинг тамом бўлгандан кейин маданият саройи олдидаги майдонда оммавий томошалар, бадиий ҳаваскорларнинг концертлари бўлди. (УзТАГ).

УНУТИЛМАС КУН

БИРИНЧИ ДАРС — ЛЕНИН ДАРСИ

Яна икки кундан кейин мактабларда биринчи қўнғироқлар чалиниб, янги ўқув йили бошланганидан дарак беради. Бу ўқув йили ҳар йилгидан бошқача мазмунга эга. Ҳаммамизга маълумки, шу йил июль ойининг бошларида Москвада ўқитувчиларнинг Бутуниттифоқ съезди бўлиб, унда 50 йил ичида мактабларимизнинг қўлга киритган ютуқлари, муваффақиятларини намойиш этиш билан бирга. мактабларда таълим-тарбияни янада мустаҳкамлаш, бунинг учун эса ўқув базасини мустаҳкамлаш кераклиги каби вазифалар биз ўқитувчилар зиммасига юклатилган.

Янги ўқув йилига тайёргарлик ишларини ўтган ўқув йили тугамасданоқ бошлаб юборганмиз, Мактабимизда 2 мингга яқин бола ўқийди. Биз ремонтни июль ойининг бошидаёқ тугатдик. Таълим-тарбия сифатини янада такомиллаштириш ниятида янгидан математика ва техника воситалари кабинетлари очдик. Бизда ҳамма фанлар учун лабораториялар мавжуд. Бу йил фақат ана шу лабораторияларни қўшимча асбоб-ускуналар билан тўлдириш учун 5 минг сўмдан кўпроқ пул сарфладик.

Яқинда мактабимизда ўқитувчиларнинг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб, унда кекса большевик В. Ф. Суворовнинг «Правда Востока» газетасида босилган «Биринчи дарс — Ленин дарси» сарлавҳали мақоласини муҳокама қилдик. Мажид Ҳикматов, Ҳожиакбар Орипов, Апипа Ҳасанова, Рашид Оқилов, Диёр Комилбеков каби ўқитувчилар биринчи дарснигина эмас, балки биринчи кундаги ҳамма дарсларни Ленинга бағишлашни айтдилар.

«Иккисиз ва икки йилликсиз» ишлаш ташаббускорларидан бири, ёш бўлса ҳам бошланғич таълим устаси, мактаб комсомол комитетининг секретари Насиба Нишонова В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун комсомоллар қандай тайёргарлик кўришаётгани ҳақида гапириб берди.

Умуман шу куни мактабга эндигина қадам қўйган биринчи синф ўқувчиларига ҳам, битирувчи синф ўқувчиларига ҳам ўқитувчилар устоз Ленин ҳақида, унинг меҳнатсеварлиги, камтарлиги, илмни севиши ҳақида ҳикоя қилиб берадилар. Бу биринчи кун ўқувчилар ёдида унутилмас кун бўлиб қолади.

М. ОДИЛОВА,
Тошкентдаги Ғафур Ғулом номли 169-ўрта мактаб директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи.

ТАШАББУС

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ СЕКРЕТАРИ МИНБАРИ

Партия аъзосининг вазифалари КПСС Уставида конкрет ва равшан баён қилинган. Хўжалик ва маданий қурилишда фаол иштирок этиш, ижтимоий бурчни бажаришда ўрнак кўрсатиш, ҳамиша авангард ва ташаббускор бўлиш коммунистнинг бурчидир.

Колхозимиз партия ташкилоти ҳисобида 74 коммунист бор. 6 та бригадада, устахона ва фермада партия ташкилотлари тузилган. Коммунистлар коллектив хўжалик ишлаб чиқаришида етакчи куч бўлиб, ҳар бир участкада авангардлик ролини ўйнамоқдалар, доимо олдинги сафда бўлиб, партиясизларга ўрнак бўлмоқдалар.

Коммунистларнинг 85 проценти бевосита ишлаб чиқаришда қатнашяпти. Мавжуд 12 та бригададан 8 тасига коммунистлар бошчилик қилмоқда. Колхоз ўтган йили ҳар гектар ердан 30,2 центнердан пахта топширган бир вақтда, коммунистлардан Қаландар Юсупов, Бекжон Давлатов бошлиқ бригадалар ҳар гектар ердан 35 центнердан хирмон кўтаришди. Пешқадамлар амалда эгаллаган марра — 35 центнер учун бу йил бутун колхоз аҳли курашяпти. Илғор бригадалар эса 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш иштиёқида енг шимариб меҳнат қилишаётир.

Пахта теримини машиналаштириш учун курашда коммунистлар ташаббус кўрсатдилар. КПСС аъзоларидан 15 механизатор ғўзани культивация қилишда мусобақа ғолиблари сафидан ўрин олиб, ҳозир уларнинг ҳар бири «пўлат этак»лардан 120-130 тоннадан «оқ олтин» тўкишга аҳд қилди. Мавжуд 24 терим машинаси мавсумга барвақт тахт қилиб қўйилди. Жами ҳосилнинг 60 процентини ёки бошқача қилиб айтганда, 2500 тонна пахтани машиналарда теришга пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Коммунистлардан Ўринбой Отажонов, Раҳим Рўзиматов, Йўлдош Раҳимов каби уста механизаторлар техникадан унумли фойдаланишда барчага ибрат бўлишяпти.

Синглим бўлгани учун эмас, ҳалол меҳнати билан эл ҳурматига сазовор бўлгани учун коммунист Гавҳар Сафарованинг яхши ишини айтгим келади. У ўтган йили терим машинасида 140 тонна пахта терди, бу йилги мўлжали 150 тонна. Хоразм педагогика институтининг бешинчи курсида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда — сиртдан ўқимоқда. Мактабда дарс ҳам беради. Иккинчи сменада эса машина рулига ўтиради. Гавҳар мактаб қизларини механизаторлик касбига ўргатишни ўз устига олди. Шу кеча-кундузда унинг издошлари сафи кенгаймоқда.

КПСС аъзоси Жумамурод Сафаровни олайлик. У бригада партия ташкилотининг секретари, моҳир сувчи, ўзи ишлаётган бригадада ғўзани суғориш сифатини доимо назорат қилиб боради. Теримчи Жумагул Раҳимова кўпминг килограммчилар мусобақасида ҳар йили олдинги сафда. Коммунист Тўхта Раҳимова сут соғиш йиллик нормасини Улуғ Октябрь байрамигача бажаришга сўз бериб, ҳамкасбларини мусобақага чақирди.

Пахта йиғим-терими бошланишига саноқли кунлар қолди. Шунинг учун ҳам бу мавсумга пухта тайёрланиш керак. Коммунистлар эса бу соҳада барчага ўрнак бўлишлари лозим. Буни яхши тушунган хўжалигимиз коммунистлари шу кеча-кундузда пахта йиғим-теримига ҳозирлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказишда, колхоз ишлаб чиқаришининг барча соҳаларини юксалтиришда коммунистларнинг авангардлик ролини тинмай оширамиз, — деган шиор асосида иш олиб бормоқдалар.

О. САФАРОВА,
Гурлан районидаги «Ўзбекистон» колхози партия комитетининг секретари.

Илм масканидан репортаж

ИЖОДКОРЛАР ДАРГОҲИ

Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институтида ишлаётган ёш олим И. Усмонов республикамиз деҳқончилигини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшиш учун бутун ижодий қобилиятини ишга солмоқда. У ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилашга ёрдам берадиган зовурларга янги хил қувурларни ётқизишни тавсия этди. Бу қувурларнинг илгариги шундай қувурлардан фарқи қандай? Ҳозиргача ёпиқ зовурларда асосан сопол, бетон, асбесцемент ва полиэтилен қувурлардан фойдаланиб келинарди. Ана шу қувурларнинг нуқсонлари аниқланди. Полиэтилен қувурлар қимматга тушмоқда. Бетон ва асбесцемент қувурлар эса шўр сувга дош бера олмайди. Сопол қувурлар ишлаб чиқариш мураккаб технологияни талаб қилади.

Исомиддин таклиф этган усул кўпгина афзалликларга эга. Қувурлар қум ёки майда керамзит, фурфурол—ацетон-мономери, дефиниль смоласининг чиқиндиси, бензосульфо кислота ёрдамида тайёрланади. Бу материалларни республикамиз химия саноати кўплаб ишлаб чиқармоқда. Янги хил қувурларни тайёрлаш технологияси ҳам оддий, Қувурлар каваксимон бўлиб, шўр сувга чидамли ва энг муҳими атрофига қум-тош фильтр ўрнатилмайди. Диаметри 15 сантиметр, узунлиги 1 метр қувурнинг таннархи 1 сўмга тушади. Ваҳолонки, сопол қувурларнинг бир метри 1 сўм 30 тийин, полиэтилен қувурларнинг шунчаси эса 3 сўм 50 тийинга тўғри келади.

Беш йилликда республикамизда 500 минг гектарга яқин ернинг мелиорация ҳолатини яхшилаш кўзда тутилмоқда. Бунда энг прогрессив усул — шўрхок ва захкаш ерларда зовурлар барпо этиш яхши натижалар беради.

Ўртоқ Усмоновнинг ўз ҳисоб-китоби бор. Агар ёпиқ зовурлар сопол қувурлардан барпо қилинса, унинг 100 метри 974 сўмга тушади.

Ҳозир Янгиер шаҳридаги сопол-қувурлар заводи янги хил қувурларнинг тажриба нусхасини ишлаб чиқарди. Мирзачўл ва Қарши даштида янги ўзлаштирилган ерларда янги хил қувурлар синаб кўрилмоқда. Натижалар жуда қувончли эканлиги аён бўлди. Яқинда Исомиддин Усмонов ана шу соҳадаги муҳим илмий иши учун техника фанлари кандидати деган илмий даражани олишга муваффақ бўлди. Шу кунларда у каваксимон қувурларга ишлатиладиган янги арзон материаллар устида иш олиб бормоқда. Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институтида деҳқончиликни юксалтиришга қатъий бел боғлаган кўпгина илмий ходимлар муҳим проблемаларни ҳал қилиш устида илмий ишлар олиб бормоқдалар. Ёш олим А. Абдужаббоapproximately ров ҳам шундай мутахассислардан. У бархан қумларидан фойдаланиб, қолипга сепиш усули билан қувурлар ишлаб чиқариш технологиясини яратди.

Бу илмий даргоҳ ирригация, мелиорация ва гидротехника соҳасида йирик марказ бўлиб қолди. Институт 1925 йилдаёқ ташкил топган эди. Ўтган йиллар мобайнида бу ерда ирригация иншоотларини қуриш ва улардан фойдаланиш, суғориладиган ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш, сув ресурсларини ўрганиш ва улардан фойдаланиш, суғориш проблемаларини ҳал этиш, гидромелиоратив ишларни механизациялаш ҳамда автоматлаш бўйича илм-фан ва амалиёт учун зарур бўлган муҳим проблемаларни ҳал этди.

Суғориш техникасини ривожлантириш, янги конструкциялар ишлаб чиқиш, сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш масалаларини ҳал этишда бу институт мамлакатимиздаги етакчи илмий марказлардан бири ҳисобланади. Ирригацияни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун институт 1940 йили Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган.

— Шу кунгача 15 киши техника фанлари доктори, қарийб 190 киши техника фанлари кандидати деган илмий даражани олди, — деди институт директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби З. Ҳусанхўжаев. — Олимларимиз сафи йилдан-йилга кўпаймоқда. Илгари ҳар йили ўртача 4-5 киши диссертация ёқларди. Ўтган йилнинг ўзида эса 16 киши техника фанлари кандидати илмий даражасини олишга муваффақ бўлди. Бу йил эса камида 22 киши диссертация ёқлайди.

Ш. МАҲМУДОВ,
Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институтининг аспиранти.

ОБКОМ ПЛЕНУМИ

АНДИЖОН («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу ерда Андижон область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унда иккита масала кўрилди. «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ўн иккинчи пленуми якунлари ва область партия комитетининг вазифалари тўғрисида» область партия комитетининг биринчи секретари Б. Раҳимов, «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида» обком секретари А. М. Илюхин ўртоқлар доклад қилдилар.

Докладлар юзасидан бўлган музокараларда Андижон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Обидов, касаба союзлари область Советининг раиси Ш. Мирзаев, Ленин район партия комитетининг биринчи секретари Х. Мамажонов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленум муҳокама қилинган ҳар иккала масала юзасидан тадбирлар белгилади.

А. ҚУРОНБОЕВ.

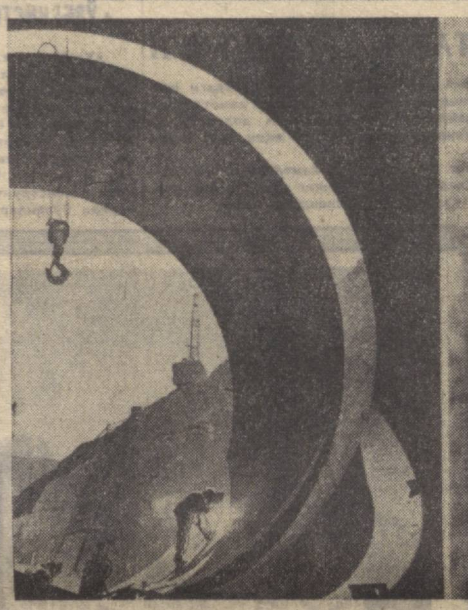

Шу кеча-кундузда Чорвоқ ГЭСи қурилиши тез суръатлар билан олиб борилаётир. Бу нур булоғи келгусида Ўзбекистон энергетика тармоғига ҳар йили ўртача 2 миллиард киловатт-соат энергия етказиб беради. Суратларда: ўнгда — илғор дурадгор Шорисим Шаралов. У смена топшириқларини ҳамиша орттириб бажармоқда. Чапда — нурхона пойдеворига мустаҳкам ускуналар ўрнатишга ҳозирлик пайти.

Н. Ключнев фотолари. (ЎзТАГ).

ДАСТЛАБКИ ЯКУНЛАР

Ўтган куни республика Халқ контроли комитетида кенгаш бўлиб ўтди. Область халқ контроли комитетлари раислари ва комитетнинг масъул ходимлари қатнашган бу йиғинда мавжуд магазин, ошхона, буфет ва қаҳвахоналарнинг бешдан тўрт қисмида жиддий камчиликлар борлиги очиб ташланди.

Кенгашда темир йўл транспортида халқ хўжалиги юкларини вақтида ташиш устидан назоратни кучайтириш, халқ контроли группа ва постларининг пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари йиғим-теримини уюштиришдаги фаолиятини ошириш масалаларига катта эътибор берилди.

ҚОРАҚАЛПОҚ хотин-қизлари анжумани

НУКУС. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қорақалпоғистон хотин-қизларининг навбатдаги конференцияси бўлиб ўтди. Конференция кун тартибида «Ўзбекистон хотин-қизлари тўртинчи съезди якунлари ва Қорақалпоғистон Автоном Республикаси экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда хотин-қизларнинг вазифалари» ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда Автоном республика хотин-қизлари Советининг раиси П. Ержонова доклад қилди.

Конференцияда Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари К. Ризаев нутқ сўзлади. Конференция ишида Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов қатнашди. Конференцияда хотин-қизлар Советининг янги составн сайланди.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

«ЎГАЙМИЗМИ?»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 1 август сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада Чироқчи районидаги Ф. Хўжаев номи совхознинг 1, 4, 5, 6 ва 7 бўлимларида ишчиларга ойлаб кинофильм кўрсатилмаётир, дейилган эди.

...қола юзасидан Чироқчи район ...даният бўлими редакцияга қуйи... ...гиларни хабар қилди: «Ўгаймизми?» ...рлавҳали танқидий мақолада кел... ...илган фактлар тўла тасдиқланди. ...н кинолаштириш идораси томо... ...н қўшимча кино установка аж... ...в ва совхоз ишчиларига кино ...тиш учун совхоз дирекцияси ... шартнома тузишга кўргазма ...

КАСБИНГИЗНИ УЛУҒЛАНГ!

Бухоро пойафзалчиларига очиқ хат

Саноатимиз жадал ривожланмоқда. Маҳсулотлар сифати яхшиланиб боряпти. Ўлкамиздаги кўпдан-кўп енгил саноат корхоналари харидорларнинг дидига мос келадиган хилма-хил буюмлар ишлаб чиқармоқдалар. Улар тайёрлаган маҳсулотлар кўпчиликка манзур бўлмоқда.

Аммо республикамиз енгил саноат ходимлари даврасида касбини эъзозламаётган коллективлар ҳам йўқ эмас. Бундай корхоналар фақат планни бажариш учун ҳаракат қилишади-ю, меҳнаткашларнинг, харидорларнинг эҳтиёжларини ҳисобга олишмаса керак. Йўқ, бундай коллективлар оз. Бироқ бор-да! Сон кетидан қувиб сифат учун курашмайдилар. Шунинг оқибатида масъулиятсиз кишилар қўлидан сифатсиз маҳсулотлар чиқади. Бу эса бутун бир коллективнинг, қолаверса бутун бир касб эгаларининг номига иснод келтирадиган бир ҳолки, бунга сира тоқат қилиб бўлмайди.

Гапимиз қуруқ бўлмаслиги учун мисоллар ҳам келтирамиз. Мисол келтириш учун уринаётганимиз йўқ, балки бошимиздан ўтган ва кайфиятимизга таъсир қилган ҳодисаларнинг сабабчилари шаънига рақамлар орқали икки оғиз сўз айтмоқчимиз, холос. Ўйлаймизки, адреслари тилга олинган коллективларнинг раҳбарлари бизни тўғри тушунадилар. Бухоро пойафзал фабрикасидан келган 9586 жуфт пойафзални синчиклаб кўздан кечирдик. Аҳир биз уни қабул қилиб олишимиз шу билан бирга бу пойафзалларни сотишимиз керак эди-да!

Буни қаранки, шу пойафзалларни жўнатган корхонанинг вакилларини Андижонга — ўз ҳузуримизга чақиришга мажбур бўлдик. Чунки бухороликлар юборган пойафзаллар сифатсиз эди. Фабрика техника назорати бўлимининг бошлиғи ўртоқ А. Бозорбоев бизнинг фикрларимизга ва мулоҳазаларимизга сўзсиз қўшилишга, юборган пойафзалларини 100 фоиз қайтариб олиб кетишга рози бўлди: чунки улар сифатсиз деб топилган эди.

Биз, савдо ходимлари ўртоқ Бозорбоев билан дилдан суҳбатлашдик:

— Юборган пойафзалларингиз намунадагига ўхшамайди-ку!

— Аҳир, намуна учун ишлаб чиқарилган пойафзаллар фабрикамизнинг алоҳида цехларида ойлар давомида тайёрланган. Сизга юборганларимиз 8 соатдагина тахт қилинади. Аҳир, план ҳам керак-да.

— Қайси юз билан шундай сифатсиз маҳсулотни юборишга журъат этдингиз?

— Ишчиларимиз оз. Корхона учун моддий таъминотнинг мазаси йўқ. Деталь комплектларини сараловчи махсус кишилар ажратилмаган. Ёрдамчи мастерлар етишмайди. Кўпинча туфли боғичини бўягани химикат ахтариб вақтимиз ўтади. Менимча, маҳсулотларимизнинг харидорлар тугул, сизларга ҳам манзур бўлмаётганлигининг сабаби шу бўлса керак.

Ўртоқ Бозорбоев суҳбат охирида бир қадар ҳақ гапни айтди. Корхона сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун шай эмасга ўхшайди. Агар Бухоро фабрикаси «шундай маҳсулот юборамиз» деб, юборган намунасига мос пойафзал жўнатганида эди, биз улар йўллаган 9586 жуфт пойафзални шундайлигича сифатсиз ҳисоблаб жўнатмаган бўлардик.

Бухоролик ўртоқлар! Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларингиз сифатининг мукаммал бўлиши учун қайғирсангиз бўлмайдими! Харидорлар учун, бизнингча, бундан ортиқ ҳурматсизлик бўлмас. Агар биз сиз юборган пойафзалларни текширмасдан магазинга чиқарсак, сиз билан бирга бизнинг ҳам юзимиз шувит бўлардч. Бундан буён юқоридаги ҳодисадан тегишли хулоса чиқариб оларсиз деган умиддамиз.

Афсуски, Ўзбекистондаги бошқа баъзи корхоналар ҳам бухороликлардан қолишаётгани йўқ. Андижон, Фарғона, Чирчиқ, Самарқанд пойафзал фабрикаларининг коллективлари ишлаб чиқараётган маҳсулотлар орасида ҳам корхона маркасини ерга урадиган пойафзаллар тез-тез учраб туради. Уларга ҳам бухороликларга берган саволимизни такрорлаймиз.

Биз, савдо ходимларининг харидорлар олдидаги масъулиятимиз қанчалик эканини яхши биласиз. Шунинг учун сифат ҳақида кўпроқ қайғирмоқдамиз. Пойафзал ишлаб чиқарган фабрика техника назорати бўлими ходимлари билан республика маҳсулотлар сифатини текширувчи инспекцияси ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилиши зарур деб ҳисоблаймиз. Кўпгина корхоналар бунга эътибор бермаётганликлари оқибатида улгуржи савдо базаларида сараловчилар штатини кўпайтиришга тўғри келмоқда.

Областимиздаги пойафзал базасига ҳар кварталда ўртача 220-230 минг жуфт пойафзал келади. Учтагина сараловчи бор. Улар маҳсулотларнинг бор — йўғи 10-15 процентини текширишгагина улгиришади. Баъзи савдо тармоқларида эса сараловчи мутахассислар мутлақо ажратилмаган. Шу йўл билан гоҳида сифатсиз пойафзаллар харидорларгача етиб бормоқда. Бунга сира йўл қўйиб бўлмайди.

Пойафзалчилик — ўзбекларнинг қадимий касби. У замонлар оша авлоддан — авлодга кўчиб келмоқда. Йиллар мобайнида бу касб эгалари ўзлари тайёрлаётган маҳсулотларга тобора ёрқинроқ сайқал бераётирлар. Совет ҳокимияти йилларида эса пойафзал саноатимиз жуда юксалиб кетди. Корхоналаримиз шунга яраша иш тутишлари, пойафзалчилик касбини эъзозлашлари керак.

В. ЖАЛИЛОВ,
«Узобувьторг» Андижон область савдо базасининг катта товаршуноси.

В. И. ЛЕНИНГА БАҒИШЛАНГАН КОНФЕРЕНЦИЯЛАР, СПЕКТАКЛЛАР, УЧРАШУВЛАР

Ўзбекистон театр жамиятининг ташаббуси билан Тошкентда «Совет саҳнасида В. И. Ленин образининг гавдаланиши» деган темада Бутуниттифоқ илмий-ижодий конференция чақирилади. Москва, Ленинград ва қардош республикаларнинг саҳналарида революция йўлбошчисининг ролини ижро этган актерлар ва ана шу спектаклларни саҳнага қўйган режиссерлар ўз иш тажрибаларини ўртоқлашмоқ учун Тошкентга келадилар. Конференцияда театр танқидчилари, санъатшунослар, музикашунослар ва Владимир Ильич тўғрисидаги пьесаларнинг авторлари бўлган драматурглар қатнашади.

Конференция қатнашчилари мажлислар залидан завод ва фабрикаларнинг цехларига, қурилиш майдончаларига, қишлоқ клубларига борадилар. В. И. Ленин образини яратган таниқли саҳна усталари томошабинлар билан учрашадилар. Шуни айтиш керакки, театр Ленинианаси бу ерда конференциядан анча олдин бошланади. Ленин образини гавдалантирган Ўзбекистон артистлари уни бошлаб берадилар.

Артистлар ва бадиий ўқиш республика конкурсининг ғолиблари тайёрлаётган концерт программаси «Ленин яшади, Ленин барҳаёт, Ленин яшайди» деб аталади. Бу байрам программасига В. И. Ленин тўғрисидаги шеърлар ва қўшиқлар ҳам киритилган. (ЎзТАГ).

БАРАКА БОИСИ

Қишлоқ маданияти масалалари

Хоразмнинг Гурланбоғ қишлоғидаги Фрунзе номли колхоз раиси Рўзмат ака Мадаминов билан область марказида учрашиб қолдик. Колхоз ишлаб чиқаришининг моҳир сардорларидан бири, ажойиб агроном Рўзмат ака ўзи раҳбарлик қилаётган хўжалик, ҳамқишлоқлари тўғрисида ғурур билан гапиради. Гап бориб дала меҳнаткашлари учун маданий-маиший хизматни ташкил қилиш, умуман, қишлоқ маданиятини юксалтиришга бориб тақалди.

— Бир вақтлар бизда ҳам, қўшни колхозларда ҳам, — ҳаяжонланиб ҳикоя қилди раис,— хўжалик раҳбарлари колхозчилардан топшириқларни бажаришни кун сайин талаб қилишарди-ю, одамлар унумли меҳнат қилиши учун уларга нималар кераклиги, кишиларнинг тирикчилик ташвишлари тўғрисида деярли ўйлашмасди. Аҳир, ўзингиз ўйлаб кўринг: пахтакор кўнглини бир жойга қўйиб ишлаши учун унинг турмуш шароитлари намунали бўлиши, рўзғор учун ҳамма нарсани қишлоқнинг ўзидан топа олиши керак эмасми! Кийим тиктириш, ҳаммомга тушиш ёки бирор нарса сотиб олиш учун район марказига, шаҳарга қатнайверишдан ёмони йўқ. Бундан колхозчи ҳам, коллектив хўжалик ҳам зарар кўради, холос. Гапнинг қисқаси, қишлоқда маданий-маиший хизматнинг савияси қанча юқори бўлса, меҳнат унуми, экинлар ҳосилдорлиги шунчалик баракали, мўл-кўл бўлади.

Бу гаплар шунчаки гап эмаслигини Рўзмат ака раҳбарлик қилаётган колхозга борганда биласиз. Бу ердаги Сайёд қишлоқ Советининг раиси Ражаббой Авазматов колхоз қишлоғининг ўтмиши, ҳозирги аҳволи ва келажаги ҳақида раис айтган ҳикояни тўлдиради.

— Қишлоғимизда юз берган маданий ва иқтисодий ўзгаришларнинг нақадар улканлигига илгари бу ерда бўлганларгина яхши тушуниши мумкин,—дейди у. — Сўнгги уч-тўрт йил ичида амалга оширилган маданий-маиший қурилишлар миқёси, ҳажми илгари ўн-ўн беш йил мобайнида бажарилган ишлар ҳажмидан ошиб кетади десам муболаға қилмаган бўламан.

Дарҳақиқат, Хива районидаги Фрунзе номли колхоз правлениеси, партия ташкилоти ҳамда Сайёд қишлоқ Совети ижроия комитети ва депутатлари қишлоқ маданиятини бутун чоралар билан ривожлантириш, дала меҳнаткашларининг баракали ишлашлари учун барча маданий-маиший шароитларни яратиб бериш учун қанчадан-қанча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Албатта, маданий-маиший қурилишни кучайтиришга иқтисодий асос бўлиши керак. Шу боисдан ҳам хўжаликда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги йил сайин ошиб боряпти, чорвачиликнинг ҳам аҳволи йилдан-йилга яхшиланяпти. Колхоз миришкорлари бултур 1200 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштирдилар. Ҳосил таннархи бир мунча арзонлашди. Бу эса йиллик даромаднинг анчагина қисмини маданий қурилишга сарфлаш имкониятини беряпти. Чунончи ўтган йили бу мақсадлар учун 200 минг сўм ажратилган бўлса, бу йил 262 минг сўм ажратилди.

Айниқса колхозда жамоат бинолари маданий-маиший хизмат кўрсатиш объектлари, дала меҳнаткашлари учун қулай янги уй-жойлар қуриш сўнгги йилларда авж олиб кетди. Чунончи, сўнгги икки йил ичида қишлоқда янги ҳаммом, қишки клуб, 1000 томошабинга мўлжаллланган ёзги кино-театр, 6 та намунали дала шийпони қуриб битказилди. Ана шу маданий-маиший марказлар меҳнаткашларга намунали хизмат кўрсатмоқда. Қишлоқда янги мухташам уй-жойлар сони йилдан-йилга кўпаймоқда. Колхозда ҳаммаси бўлиб 620 хўжалик истиқомат қилаётган бўлса, булардан 420 таси колхоз қуриб берган, баъзилари эса колхоз ёрдамида ўзлари қуриб олган янги уйларга кўчиб чиқдилар. Шуниси ибратлики, колхоз ўз маблағлари ҳисобига ғишт заводи қуриб олди. Бу эса қурилиш сифатини яхшилаш, энг муҳими, унинг таннархини арзонлаштириш имкониятини беряпти. Мазкур завод ойига 300-350 минг дона ғишт тайёрлаб бериш қувватига эга.

Бу йил ҳам Гурланбоғ қишлоғида уй-жой қурилиши дуруст кетяпти. План бўйича бу ерда шу йилнинг ўзида 70 колхозчи хонадони янги уйларга кўчиб чиқиши керак.

— Колхозимизда тузилган махсус қурилиш бригадаси жонимизга ара киряпти, — ҳикоясини давом эттирди Рўзмат ака. — Бу бригадага ўз касбини жонидан севган, жонажон қишлоғи келажаги учун, унинг чиройига чирой қўшиш учун сидқидилдан жон куйдирувчи Рўзмат Юсупов бошчилик қиляпти. У чинакам коммунист, ўзи ҳам тиниб-тинчимайди, бошқаларга ҳам тинчлик бермайди. Бригадада 35 та қўли гул уста меҳнат қиляпти. Айниқса бу коллективнинг Боғбек Самандаров, Матёқуб Тиллаев, Ибодулла Машарипов каби аъзолари бошқаларга намуна кўрсатиб ишлашяпти.

Ҳозирча колхозда 150 хўжалик баллонли газ билан таъминланган. 1969—1970 йилларга бориб ҳамма хонадонларга «зангори олов» кириб боради. Бу эса колхозчи хотин-қизларнинг озиқ-овқат пишириш учун, уй иситиш, кир ювиш учун сарфлайдиган кўплаб вақтларини тежайди.

Фрунзе номли колхозда қишлоқ маданияти, маданий-маиший қурилиш тез суръатлар билан кучайтирилаётганлигининг сабаби шуки, бу ердаги коммунистлар, қишлоқ депутатлари шу йўл билангина меҳнат унумдорлигини ошириш, меҳнаткашлар фаровонлигини юксалтириш мумкинлигига амалда ишонч ҳосил қилдилар. Шу боисдан ҳам колхоз правлениеси, партия ташкилоти, Сайёд қишлоқ Совети ижроия комитети депутатлар билан ҳамкорликда қишлоқ маданиятини ривожлантиришнинг конкрет режаларини ишлаб чиқмоқдалар, бу режалар қоғозда қолиб кетмаслиги учун курашмоқдалар.

Н. УЛУҒЖОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ТЕРИМ палласи яқинлашяпти. Пахтакорлар ва механизаторлар ёз бўйи қилинган фидокорона меҳнатнинг натижаси бўлмиш бўлиқ кўсакларни санашяпти. Бу кўсаклар эрта-индин ханда уради, «оқ олтин» чаман-чаман очилади. Суратда: Сирдарё районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг бу йил гектаридан 30 центнердан пахта олиш ҳақида сўз берган участка бошлиғи Ш. Қўшмуродов [чапда], механизатор Р. Зулфиқоров ва бригада бошлиғи О. Холдоров ўртоқлар пахтазорда.

А. Тўраев фотоси.

ТАРБИЯ ВА АДАБИЁТ

Тарбия болаликдан бошланади. Шунга кўра тарбиявий ишларнинг барча соҳалари болага қаратилган бўлиб, бу соҳанинг ҳамма ходимларига, хоҳ у болалар боғчасида мураббий, хоҳ ўқитувчи, хоҳ санъаткор бўлмасин, келажагимизнинг эгаларини тайёрлашдек масъулиятли вазифа юклатилган. Болаларимиз билимдон, одобли, меҳнатсевар, бир-бирига дўст, ватанпарвар, инсонпарвар, мард ва бахтли бўлиши керак. Коммунистик тарбиямизнинг мана шу олижаноб талабларини амалга ошириш учун партиямиз ва Совет давлатимиз катта имкониятлар яратиб берган. Бола тарбиясининг таъсирчан тармоқларидан бири болалар адабиёти болага мос санъат тури сифатида бола онгига самарали таъсир этади.

Болалар адабиёти ҳамиша жамоатчиликнинг эътиборидадир. Яқинда СССР Министрлар Совети матбуот комитетининг, СССР Ёзувчилар союзи ва ВЛКСМ Марказий Комитети билан биргаликда Тошкентда ўтказган Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари болалар ёзувчилари, танқидчилари ҳамданоширларининг болалар адабиёти масалаларига бағишланган зонал кенгаши ҳам бунинг мисолидир.

Хўш, республикамизда болалар адабиётининг аҳволи қандай? Болалар учун ёзилган асарлардан болалар қандай фойдаланяпти?

Республикамиз ёзувчилари ёшлар ва болалар учун асарлар яратишяпти. Лекин бу асарларнинг ғоявий, бадиий савияси ва уларда кузатилган тарбиявий масалалар билан адабий танқидчилигимиз ва адабиётшунослигимиз ҳали етарли шуғулланганларича йўқ. Бунинг натижасида болалар адабиётининг ҳозирги аҳволи, унинг ёрқин ва хира томонлари кўзга кўринмай келяпти. Шу нуқтаи назардан қараганимизда адабий ҳаётимизда қувончли бир ҳодиса юз берди. Болалар адабиётини ўрганиб, у ҳақда кенг илмий тадқиқот ишлари олиб бориш мақсадида Ўзбекистон Маориф министрлиги қошидаги Педагогика фанлари илмий-тадқиқот институтида бу йил махсус болалар адабиёти сектори очилди. Бу сектор болалар адабиёти юзасидан қилинадиган илмий ишларни марказлаштирди ва кўзга кўринган адабиётшуносларни болалар адабиёти билан шуғулланишга даъват этди.

Ўзбек болалар адабиёти айниқса назм ва насрда катта-кичик яхши асарларга эга. Мавзу эътибори билан ҳам бу асарлар хилма-хил. Лекин болалар адабиётимизда юқорида айтганимиз хира томонлардан бири шуки, кўпгина асарларимизда юзаки гаплар, умумийлик, қолаверса қуруқ дидактика ҳукмрон бўлиб, шу кунлардаги ёшлар ва болалар ҳаётига оид тарбиявий мақсад яхши ёритилмай қоляпти.

«Бола бошидан...» дегандек, боланинг эстетик тарбияси боғча ёшидан бошланади. Эстетик тарбияда болалар адабиётининг ҳам улуши катта. Болалар адабиётимизда боғча ёшидаги болаларга оид асарлар каттагина саҳифани ташкил қилади. Бу асарлардан танлаш, уларни кичкинтойларга мослаб ўқиб бериш боғча тарбиячиларининг вазифасидир. Бадиий асарнинг бола тарбиясидаги аҳамиятини тушунган айрим боғчаларда бу вазифа яхши бажариляпти. Масалан, Тошкентнинг Чилонзор районидаги 185-боғчада мудира Инқилоб Жўраева бу ишга яхши эътибор берган. У ҳар куни деярли тарбиячилар билан шу ҳақда суҳбат ўтказади.

Баъзи боғчаларда эса бу иш кўнгилдагидек эмас. Боғча мураббиялари боланинг ёшига мос китоб танлай олмайдилар, китобга бефарқ қарайдилар. Болаларга дуч келган китобни ўқиб бераверадилар. Натижада болани зериктирадилар ва уни китобдан, бадиий асардан совутадилар.

Бу аҳволни мактабларимизда ҳам кўриш мумкин. Мактабларда болалар адабиёти махсус курс сифатида ўқитилмайди. Лекин ўқиш китобларида болалар адабиёти намуналари ҳам берилган. Бу намуналар баъзан китоб муаллифлари томонидан маълум синфга, боланинг ёшига қараб тўғри танланмайди. Бошланғич синф ўқиш китобларини варақласангиз, унда боланинг қизиқишига, унинг дидига, тушунчасига, психологиясига ва тилига мос бўлмаган, катталар учун яратилган асарлар ҳам киритилганки, бола бу асарларни тушуниб, завқланиб ўқимайди, уни тушунмасдан ёд олади. Масалан, 4-синф ўқиш китобида «Фарғона тонг отгунча», «Қутлуғ қон», «Бўрондан кучли» каби катта романлардан парчалар берилган. 4- синф ўқувчисининг бу асарларга қизиқиши ва уни ҳазм қилиши қийин албатта.

Бола китобхонлигига баъзи оилаларда ҳам нотўғри муносабатда бўлишади, бунга эътибор беришмайди. Натижада бола ўз ёшига, тарбиясига тўғри келмайдиган китобларни ҳам ўқийверади. Бу китобхонлик бола тарбиясига фойдали эмас, балки зарарли бўлиб чиқади. Бир зиёли оиласида 10 яшар қизча «Минг бир кеча» китобини ўқиб чиқибди. Оила бундан хабардор бўлса ҳам индамабди. Қизча мактабдаги ўқувчиларни ҳам бу китобни ўқишга қизиқтирибди. Яхшиямки, бундан ўқитувчи хабардор бўлиб қолибди-ю, бу «китобхонлик»нинг олдини олибди.

Болалар китобхонлигини яхшилашда кутубхоналарнинг ҳам роли катта. Бу ишда Тошкент область Оққўрғон районидаги А. Гайдар номли болалар кутубхонаси намуна бўла олади. Бу кутубхона райондаги барча мактабларни узлуксиз янги китоблар билан таъминлаб, турли тадбирлар билан болаларнинг бадиий асар ўқишга қизиқишини оширяпти.

Ўзбек болалар адабиётида драматургия оқсаб келмоқда. Театрларимизда болаларбоп оригинал, замонавий асарлар кам. Буни барча ёзувчиларимизга яна бир бор ҳавола қилишимиз керак. Айниқса болалар киносига алоҳида эътибор бермоқ зарур. Ўзбек киностудияси ва телестудия болалар учун ҳам яхши кино асарлари ишлаб чиқарса деган умиддамиз. Болалар ва ёшларни ҳар қанақа кинони кўраверишдан асраш учун ҳар бир шаҳар ва районда болалар кинотеатри ташкил қилинса ва уни болаларга оид кинофильмлар билан таъминлаб турилса яхши бўлар эди.

Коммунистик тарбиямизнинг муҳим, таъсирчан қисми бўлган болалар адабиётининг равнақига ва унинг болалар орасида кенг ташвиқ қилинишига республикамиздаги ижодий союзлар, барча нашриётлар, редакциялар, санъат ишлари бошқармаси, киностудия, ҳамда барча тарбия муассасаларимиз жиддий эътибор беришларини истардик.

Ўткир РАШИД,
филология фанлари кандидати, доцент.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

КЕНГ ЭКРАНЛИ

СИРДАРЁ. Куйбишев номли колхоз марказида 400 томошабинга мўлжалланган янги кенг экранли ёзлик кинотеатр фойдаланишга топширилди. Эндиликда ўз кинотеатрларига эга бўлган колхозчилар турли бадиий ва ҳужжатли фильмларни томоша қиладилар.

Ю. АБДУАЛИМОВ.

ЛЕНИНГРАДЛИКЛАР ТУҲФАСИ

ТОШКЕНТ. Ер қимирлаш вақтида юз берган зарарли оқибатларни тугатиш учун ёрдамга келган ленинградлик азамат қурувчилар ўз устларига олган мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Улар тошкентликлар учун юз минг квадрат метрдан зиёд уй-жой, турли маъмурий ва хўжалик биноларини қуриб, фойдаланишга топширдилар. Мавжуд икки қурилиш поездининг бири, шу кунларда участка бошлиғи В. Трезубов раҳбарлигида 960 ўқувчига мўлжалланган мактаб, 280 ўринли болалар комбинатини битказиш олдида турибди.

Яқин кунларда ленинградлик шоввозлар улар учун қадрдон бўлиб қолган Тошкент билан хайрлашадилар.

К. АФАНАСИЙ.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

АНДИЖОН. Калинин номли колхознинг соҳибкорлари беш йилликнинг учинчи йилида давлатга 70 тонна узум ва минг килограммдан ортиқ ширин-шарбат мевалар топширишга аҳд қилган эдилар. Ўз сўзлари устидан чиққан тажрибали боғбон С. Раҳимов бошлиқ бригада меҳнатсеварлари мўл-кўл мева ҳосили етиштирдилар.

Шу кунларда ҳосил йиғиш қизғин бормоқда. Уларнинг тўрт тонна гилоси, 4,5 тонна шафтоли ва 6,5 тоннадан мўл узуми эл дастурхонига тортиқ қилинди.

М. РАЙИМЖОНОВ.

ГАСТРОЛДА БЎЛДИЛАР

ФАРҒОНА. Огаҳий номидаги Хоразм область музикали драма ва комедия театрининг ижодий коллективи Фарғона областининг район ва қишлоқларида бир ой гастролда бўлдилар. Санъаткорлар намойиш этган «Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам», «Нурхон», «Гул ва Наврўз» каби драмалар шинавандаларни хушнуд этди. Айниқса уларнинг «Вьетнам тонги» деб аталувчи янги спектакллари томошабинларда кучли таассурот қолдирди.

Хоразмликлар областнинг Фарғона, Охунбобоев, Риштон, Ўзбекистон ва Киров районларида бўлишиб, пахтакор ва чорвадорлар учун катта концертлар бердилар. Томошабинлар Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист И. Юсупова, солистлар Р. Фаёзова, Э. Бекжонова ва бошқалар ижро этган дилрабо куй, қўшиқлардан баҳраманд бўлдилар.

С. ХОЛМАТОВ.

САВОЛ-ЖАВОБ КЕЧАЛАРИ

НАМАНГАН. Тўртинчи поликлиника ходимлари аҳоли ўртасида медицинага оид турли суҳбатлар ўтказмоқдалар. Жумладан Ҳамза, Пахтакор ва Комсомол маҳаллаларида уюштирилган суҳбатлар қизиқарли савол-жавоб кечаларига айланди. Кечада иштирок этган врачлардан В. Валихонов, Ғ. Убайдуллаев ва Ф. Лутфуллаевлар меҳнаткашларни қизиқтирган турли саволларга жавоб бердилар.

Савол-жавоб кечаларига 500 га яқин киши қатнашди.

Т. ИСАБОЕВ.

И. ОХУНДИЙ.

НАМАНГАН ЧИНОРЛАРИ...

(Одамлар қиссаси)

<> <>

Биз куни кеча Наманган боғидаги чинорлар соясида суҳбат қурдик. Суҳбатимизнинг расмий номи — Наманган шаҳар революция ветеранларининг ёшлар билан биргаликдаги слёти деб аталсада, асли мақсад Наманганда совет тузуми пойдеворини қурган революция чинорларининг ҳаёти ҳикоясини эшитишга бағишланган эди. Шунинг учун слёт бўлаётган чинорлар тагида жуда кўп комсомоллар, ёшлар, қиз-жувонлар билан бир қаторда кекса ветеранлар, шаҳар партия ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари ўтирар эдилар. Ветеранлар слётини очган шаҳар комсомол комитетининг секретари йиғилишнинг мақсадини айтиб берганидан сўнг ветеранлар бирин-кетин минбарга чиқиб, ҳали ёзилмаган ўз кураш тарихлари китобини варақлай бошладилар.

МАҲМУДХОН ЁҚУБОВ ҲИКОЯСИ

... Эсимда, у йиллар жуда оғир йиллар эди. Қумқўрғонда колхоз тузишга киришган эдик. Бир куни бир киши шошилиб келиб «ўзларингни тезроқ панага олинглар, Бомдодда Махсумхон домла билан Отахон қори Кўршермат номидан келган Барно махсум изми туфайли сизларнинг ёстиқларингизни қуритишга фотиҳа берди» — деди. Даҳада ҳали синфий душманлар таъсири кучли эди, Биз отларни юганлаганимизча ҳам йўқ эди, мачит томондан ғала-ғовур кўтарилди. Отланиб, кўча муюлишидан ўтишимиз биланоқ, орқамиздан ўроқ, таёқ, кетмон кўтарган аламон бизга қарши ўқдек отилди. Аммо биз бу хуруждан қутулиб кетдик. Даҳадаги меҳнаткашлар орасида ҳақиқат биз томонда эканлигини тўла уқиб олганлар бор эди.

Кейинроқ Чуқуркўча даҳасида колхоз туздик. Колхоз секин-аста юксала бошлади. Мирзо Карим ҳожи Ғани деган бир каллакесарга менинг бошимни 500 сўмга «баҳолаб» берган экан. Ғани икки саҳар менинг уйимга келиб, ноумид қайтибди. Бу воқеадан ҳам мени Комилжон, Махсум батраклар хабардор қилдилар. Душман бу гал ҳам ниятига етолмади.

Кўп ўтмай, «Фарзон» тракторига минган механизаторлар далаларга чиқиб, душманнинг ўтакасини ёриб юбордилар. У замонлар жуда кўп бўлиқ ерлар вақфга ўтиб кетган эди. Даҳа батраклари уларни колхоз ерларига қўшиб олишга қарор қилдилар. Буни эшитган Махсумхон домла билан Отахон қорининг аҳволлари танг бўлиб қолди, Энди улар мачит ёнидаги эски мактаб муллаваччаларини бизга қарши ишга солдилар. Чуқур кўча ва Каркон қулоқ муллаваччалари ҳам бизга қарши ҳужум бошлаб юбордилар. Муллаваччаларга яна ўша иблис Барно Махсум бевосита раҳбарлик қилар эди. Муллаваччаларга зоҳидлар, суфилар ва алданган деҳқон муридлар ёрдам берардилар. Аммо бу сафар колхозга уюшган батраклар, камбағал деҳқонлар ва тракторчи комсомол ва ёшлар муллаваччаларнинг таъзирини бериб қўйишди.

Қишлоқларда эски мактаблар ўрнига янги мактаблар қурила бошлади. Шаҳар партия комитетининг топшириғига мувофиқ, Каттақурамада ҳам мактаб пойдеворини қуриб бўлдик. Лекин, тушлик қилайлик десак, аҳоли на овқат беради на қозон. Ўзбекларга ёт бўлган бу одатнинг сабабини текшириб кўрсак, қишлоқда Мирвали босмачи галаси бор экан. Қишлоқ аҳолиси юрак олдириб қўйган экан. Бу ҳақда дарҳол шаҳарга хабар қилдик. Бир кун Мирвали босмачининг домла кусха икки одами келиб, «мактаб пойдеворини бизнинг уйимизга яқин ердан олинибди, бунга бизлар рухсат бермаймиз, шариат ҳам буни ман қилади», — деди. Босмачиларнинг бу «нота»сини ҳам шаҳарга маълум қилдик. Икки кундан сўнг шаҳардан мактаб қурилишига ёрдам бергани бир қанча йигит-қиз ва кексалар чиқиб келдилар. Улар ўртасида жуда моҳир бинокорлар, ғишт терувчилар, аррачилар, пахсачилар, ғиштларни қушдек учирувчи полвон йигитлар бор эди. Ишимиз жадаллашиб кетди. Орадан олти кун ўтгач, Мирвали босмачи галалари шу ёрдамчилар томонидан силлиққина қўлга олинди. Сўнгра билсак, бизга ёрдамга келган қурувчиларнинг ҳаммаси чекистлар экан.

ҲАФИЗАХОН МЎМИНОВА ҲИКОЯСИ

Республикамизнинг қайси бир пучмоғига борманг, янги-янги гўзал шаҳар, қишлоқлар барпо бўлганини ва бўлаётганини кўрасиз. Наманган меҳнаткашлари учун қурилган ва қурилаётган янги турар жойлар ва саройларни кўриб бир замонлар ҳақорат ва лаънатларга қопланган меҳнатни бизнинг замонамизда бахтга, шеъриятга айланганидан мағрурланасан киши. Ҳа, шундай, энди меҳнат бахт бўлди, бахт эса меҳнат бўлди.

Ҳар кун янги уйларга кўчиб бораётган вафодор келин-куёвлар, революция ветеранлари кекса ишчилар, хизматчилар, боғу-роғли участкалар қураётган колхозчилар ўз уйларини безатгилари келади, кўчага чиққанларида эса чуст ва ироқи дўппилар кийгилари келади. Наманган шаҳридаги бадиий буюмлар ишлаб чиқарувчи фабрика коллективининг шарафли вазифаси меҳнаткашлар уйларини безовчи ва ўзларини ясантирувчи шойи сўзаналар, бахмал дарпардалар, чиройли дастурхонлар, ҳарир рўмоллар, дўппилар, белбоғлар ва бошқа бир қанча буюмларни кўплаб тикиб беришдир. Фабрикамиз ходимлари ярим йиллик ва июль ойи вазифасини ортиғи билан бажардилар.

Агар сиз чевар попопчиларимиз Ойшахон Убайдуллаева, Марямхон Иномова, Улфатхон Ғафурова, Ҳошимжон Ғаниев, Қундузхон Икромова ва пресчи Турсунали Юсуфжоновларнинг ишини кўрсангиз, қўлларинг дард кўрмасин дейишдан бошқа сўз тополмайсиз...

Шу фабриканинг директори Ҳафизахон Мўминовани мен 30-йиллари комсомолнинг актив ходими эканлиги вақтидаёқ танир эдим. У вақтлар Ҳафизахоннинг вазифаси кўпроқ Сардоба даҳасидаги хотин-қизларни паранжи балосидан қутқариш, қизларни комсомол сафига тортиш эди. Бу ҳақда Ҳафизахоннинг ўзи шундай ҳикоя қилади:

Мен ҳамма дугоналаримдан кичик эдим. Бир кун ишдан кейин хотин-қизларни паранжи ташлашга ва саводсизликни тугатишга даъват қилиш учун Яркатой, Хизиробод, Файзобод, Караскан ва Янгиқўрғон қишлоқларига жўнадик.

Бир кун мен Омонполвон деган қўрбошининг қўшнисиникига кириб қолибман. Шу уйга ҳамма қўшни аёллар йиғилишди. Мен уларга партиямиз ва давлатимизнинг хотин-қизлар масаласида тутган сиёсатини тушунтириб турган эдим, бир кампир шошиб келиб, мени бошқа уйга олиб чиқиб кетди. Йиғилишга келган аёллар ҳам дув тарқалишди. Кейин билсам, Омонполвон йигитлари билан ўз уйига келган экан. Кеч киргач, мени ҳалиги кампир бошқа қўшниларникига олиб чиқди. Омонполвон бошлиқ исқиртлар тонгдаёқ, уйидан кўчиб кетибди. Эртаси кун хотинлар бошқа уйга йиғилганларида ҳалиги кампир менга қараб «Илоҳим ўша исқиртлар бўрибўрсиқдай сақрода саргардон бўлиб ўлсин, энди қўрқма қизим, бемалол гапира бер» — деб пешанамни силади.

Ҳафизахоннинг ҳикояси шу ерга келганида мен хаёлга чўмиб кетган эдим. Бу ҳолни кўриб:

— Гапира бериб бошингизни ҳам қотириб юбордим шекилли, олинг, мана бу мевалардан еб ўтиринг, — деди хижолат бўлиб Ҳафизахон Мўминова.

— Йўқ, зерикканим йўқ. Сиз наманганлик Сўфизода, Рафиқ деган шоирларни танирмидингиз? — деб сўрадим.

— Бўлмасам-чи, улар бизларга шеърлар ўқиб бериб турардилар, ашулаларини ёд олар эдик.

— Мен 1932 йили Наманганда бўлганман. Ўша йили шоир Усмон Носир мени Сўфизода, Рафиқ ва ўспирин Раззоқ Ҳамроевлар билан таништирган эди. Сиз «Омонполвон бошлиқ исқиртлар азондаёқ кўчиб кетибди» деганингизда Сўфизода билан бўлган учрашув ёдимга тушди.

Ана шу боғдаги қизил чойхона жуда чиройли қилиб безатилган эди. Тўрда бинонинг ўнг томонидаги қизил бурчакда турли китоблар ва Ленин ҳайкали бор эди. Чап томонда машшоқлар ёнида тўладан келган, келбатли, мўйловларига битта-яримта оқ тушган, кўзлари чақнаб турган, серзавқ Сўфизода чордона қуриб ўтирарди. Шоирга мени Усмон Носир таништирди. Шоир ўрнидан туриб, мен билан қуюқ сўрашгандан сўнг ёнига ўтқазди. У мендан Абдулла Қодирий, Чўлпон, Айний, Ойбек, Ҳамид Олимжон Уйғун, Ғафур Ғулом ва Ойдин Собироваларнинг соғлиғи ва ишлари ҳақида сўради.

ҲАМЗА ҲАКИМЗОДА — ФУТБОЛ ИШҚИБОЗИ

Футбол ўйини бизда, асосан революциядан сўнг расм бўла бошлади. Спортнинг бу турини рус ишчилари ва темир йўлчилари, қизил аскарлар олиб келдилар. Ўзбекистонда Қўқон ва Фарғона темир йўлчилари ҳамда «Красная Заря» заводи ишчиларининг футбол командалари ўша вақтдаги энг зўр командалардан ҳисобланар эди. Лекин футбол Ўзбекистонда 1920 йилларда авж олди. Бу ҳақда футбол ветеранларидан бири **Ҳошимжон АМИНОВ** шундай ҳикоя қилади:

1920 йилининг май ойида Москвадан «Красний Восток» агитпоезди Қўқон станциясига келиб тўхтади. Қўқон—Фарғона футбол жамиятининг иккинчи мусулмон командаси Фавқулодда ва махсус қисмнинг Қўқон штабида хизмат қилар эди. Фарғона қўмондонлигининг буйруғига мувофиқ, мусулмон футбол командасига «Красний Восток» агитпоездини душман ҳужумидан ҳимоя қилиш вазифаси топширилди. Агитпоезд раҳбарларининг кўрсатмасига мувофиқ, бу батальон аскарларидан бир қисми ўз навбатида аҳоли ўртасида ташвиқот-тарғибот ишларини олиб борар эди. Социал демократ, сўнг 1918 йилдан большевик Константин Умаров большевиклардан Охунжон Умаров, Абдуллажон Салимов, Миржалол Абдуллаев, Михаил Лахтионов, Абдуқодир эшон Муҳитдинов, Исмоилжон Ниёзов Рўзимат Ниёзов, Комилхон Муҳитдинов, Қодир Тўрақулов ва бошқалар ҳарбий ишлар билан бирга аҳоли ўртасида сиёсий ишларни ҳам олиб борар эдилар.

«Красний Восток» агитпоезди сафида Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий бошлиқ махсус санъаткорлар тўдаси бор эди. Агитпоезд Ванновский станциясига бориб тўхтади. Бу ерда Фарғона фронти дивизиялари штаби жойлашган эди. Дивизиялар лагери эса Езёвон чўлида қурилганди. Агитпоезд Езёвонга чиқишга штабдан рухсат оларкан, футболчилар командири ҳам аскар футболчилар билан учрашув ўтказиш ҳақида бригада командири ўртоқ Бригадзедан рухсат олдилар. Бу хабар атрофдаги қишлоқларга ҳам етказилди. Футболчилар тақир чўлда майдон тайёрлаб, дарвозаларни қуриб қўйдилар.

Уфқ қирмизлаша бошлади. Биринчи дивизия командири ўртоқ Зикович майдонга чиқиб ҳуштак чалди. Майдонга иккинчи дивизия футболчилари билан агитпоезд футболчилари ёнма-ён чопишиб чиқдилар. Улар бир-бирларини табриклаганларидан сўнг, капитанлар судья билан сўрашдилар. Судья дарвоза танлаш учун чек ташлади. Агитпоезд футболчилари кун чиқар томонга аскарлар эса кун ботар томонга ўтдилар. Ўйин олдидан тахминий машқлар бошланиб кетди. Агитпоезд футболчилари енги ва ёқаси қизил йўл-йўл кўк олачадан кўйлак, тиззага қадар тушган бўз труси, пошнасиз ботинка кийиб олган эдилар. Дивизия футболчилари булардан қора труси ва оқ кўйлаклари билан ажралиб турар эдилар. Аммо агитпоезд капитани катта ташвишда ҳар томонга жаланглаб қарар эди. Майдонда ҳимоячи Абдуқодир эшон Муҳитдинов йўқ эди.

Абдуқодир эшон йироқдаги бир пасқамликда 5-6 киши билан белбоғини салла қилиб, намоз ўқиётган эди. Намоз тамом бўлсада, бир думбул домла қироатни жуда чўзиб юборди. Қўлини кўтариб турган эшоннинг ичини ари талай бошлади. Ниҳоят, домла қироат охирига етганини билдиргач, эшон белбоғини бошидан олганича ҳаллослаб майдонга югурди. Буни кўрган домла чала муридларига қараб:

— Бандаси ё парвардигорнинг йўлидан юриши керак, ё шайтоннинг йўлидан, — деб бурилиб кетди.

Эшон майдонга етиб келганда ўйин бошланган ва агитпоезд футболчиларининг дарвозаси хатарли ҳужум остида эди. Коптоқ улар дарвозаси ёнидан, устидан ўқдек зинғиллаб учарди. Дарвозага яқин ердан бу ҳолни кузатиб турган Ҳамза Ҳакимзоданинг юзлари дам оқарар, дам қизарар, турган еридан жилар, майдон чеккасига терилган харсангга бориб ўтирар, яна туриб жойига келар, «Нечун булар кам» деб асабийланар эди. Шу пайт судьядан рухсат олиб майдонга ҳимоячи Абдуқодир эшон зудлик билан кириб келди. «Красний Восток» поезди командасининг капитани унга ўқрайиб қаради-да «9-га эҳтиёт бўл!» деб зарда қилди.

Коллектив олдида айбдорлигини сезган эшон, рақиблар ҳужумини жон-жаҳди билан қайтариб, ўз ҳужумчиларига тинмай ёрдам бера бошлади. Ўйин авжига чиқиб, энди рақиблар дарвозаси устма-уст ва галалашиб қилинаётган ҳужум остида қолди. Асаб ва бардоши бўш рақиблар ҳимоячиси дарвоза томон ёриб кирган ҳужумчи Охунжон Умаровнинг орқасидан қувиб ета олмагач, тўғоноқ чалиб, муккa туширди. Судья қаттиқ ҳуштак чалиб 11 метрлик жарима тўпи буюрди. Аммо дивизия футболчилари унга норозилик билдирдилар ва нималарнидир тушунтира бошладилар. Бу жанжалга агитпоезд футболчилари ҳам аралашадилар. Судья дивизия футболчиларини штраф майдонидан чиқиб кетишини талаб қилди. Улар яна судьяга ўз сўзларини маъқуллай бердилар. Ишқибозларнинг ярми тўғри, ярми нотўғри деб бақиришади. Бу ҳолни кўрган Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ўтирган еридан аста туриб келиб рақиблар дарвозасининг орқасига ўтди. Жанжал авжига чиқа бошлади. Аммо судья ўз қароридан қайтмади. Ниҳоят дивизия футболчилари штраф майдончасини бўшатиб, коптоқ 11 метрлик ерга ўрнатилди. Шу пайт бирдан тревога эълон қилинди. Ҳали бир-бирларига ҳўмрайиб турган футболчилар ҳарбий кийимларини кийишга ҳам улгуролмай, милтиқларини кўтарганча Ванновский станциясига қараб елдек югурдилар.

Маълум бўлишича, пайтдан фойдаланган Омонполвон станцияга ҳужум қилган экан. Аммо жанг узоқ давом этмади. Хуфтондан кейин Омонполвон йигитларидан ўлганлари кўмилиб, ярадорларига тиббий ёрдам кўрсатила бошлади. Ҳар икки команда футболчилари жангдан сўнг ўз ҳарбий кийимларини кийиш учун қайтиб келаётганларида уларнинг афтига қарашни «гуноҳ» — деб билган ҳалиги жосус думбул домла муридларига:

— Қараманглар, тавба қилинглар, шу иштонсизлар бизларга маърифат берар эмиш, — деб истеҳзо билан мийиғида кулди.

Эртаси куни ҳимоячи Абдуқодир эшон жосус думбул домлани биқинига тўппонча тираб, Фарғона фронти штабига ҳайдаб келар эди.

* * *

Гўзал Наманган шаҳрининг чинорлари тарихини биласизми? Бу чинорлар тагидаги шинам чойхоналарда ўтириб, революция ветеранлари билан суҳбат қилганмисиз?

Суҳбат қилмаган бўлсангиз, бир суҳбатлашинг.

Қутлаймиз

(АШРАФ ШАМЕЗОДА 60 ЁШГА КИРДИ)

Ўзбекистонда яшаб, ижод қилиб келаётган таниқли татар шоири Ашраф Шамезода 60 ёшга кирди. Шамезода ўзининг 40 йиллик ижодий фаолияти давомида совет кишисининг камолотини, партия ва Ватанимизнинг улуғворлигини жўшиб мадҳ этди.

Ашраф Шамезода лирик шоирдир. У ўзининг ёқимли, дилбар шеърлари билан поэзия ихлосмандлари орасида кенг танилди. Ашраф Шамезода илмий текшириш ишлари билан ҳам шуғулланиб келади. У татар поэзиясининг 3 томлик антологиясини нашрга тайёрлади, бир қанча шоирларнинг ижодий фаолиятлари ҳақида мақолалар ёзди.

Ашраф Шамезода сўнгги ўн йил давомида Ғафур Ғулом номидаги республика бадиий адабиёт нашриётида редактор бўлиб ишлаб келди. Совет поэзиясининг жонкуярларидан бири, жўшқин лирик шоир Ашраф Шамезода туғилган кунининг 60, ижодий фаолиятининг 40 йиллигини нишонлар эканмиз, унга сиҳат-саломатлик, баракали ижод, янги парвозлар тилаймиз.

ШЕЪРИМГА

Китоб бўла олсанг агар,
Китоб бўлиб кўр, шеърим.
Бўлолмасанг,
Бўлиб дафтар —
Қўлдан қўлга юр, шеърим.
Уқил, йиртил, қайтар халққа
Қарзингнинг бир озини.
Черт, тинчиган юракларнинг
Жимиб қолган созини.
Ҳар бир мисранг, тоғдан тушган
Тиниқ, шаффоф булоқдай,
Оқсин инсон денгизига
Қўшиқ айтиб ирмоқдай.
Одамларнинг табиатин,
Қайғу, севги, нафратин,
Урушнинг том ҳақиқатин,
Мамлакатнинг қудратин;
Япроқларнинг шитирлашин,
Тафаккурнинг ўсишин,
Пўртананинг гуриллашин,
Бақаларнинг қўрқишин, —
Яширмасдан, бўямасдан,
Бўлганидай тасвирла!
Кўлмак каби тинч турмасдан,
Шалоладай қасирла!

САККИЗЛИКЛАР

Агар умр — кураш эса,
Ишқ унинг уясидир.
Агар умр—уйқу эса,
Ишқ унинг рўёсидир.
Агар у бир қайғу эса,
Ишқ унинг давосидир.
Агарда у қўрқув эса,
Ишқ унинг балосидир.

* * *

— Оздан кўпнинг не фарқи бор?
— Фараз этгил, бошингда
Фақат учта тола ўсса
Сочинг ҳеч йўқ демакдир.
Борди-ю шу уч тола с[illegible]
Чиқса агар ошингдан
У ҳолда бир коса ошга
Уч тола — кўп демакдир.

* * *

Ҳайвонларнинг энг яхшиси
Арслон эмас, қуёндир.
Мағрур арслон ўлиб кетар
Қуйруғига сир айтмас.
Қуён эса, ўз жонини
Сақлаш учун, дўст тугул
Ҳақсиз ерда отас-ини
Ёнидан ҳам бош тортмас.

* * *

Бия бўлса, тойчоғи бор,
Нўхтаси ерда қолмас,
Шоир бўлса, қўшиғи бо[illegible]
Халқнинг қалбида сўлмас,
Доҳий бўлса, сўзлари бор,
Ишлари бор халқи бор,
Мақсадидан сира қолма[illegible]
Курашлардан ҳеч тола[illegible]

Мавлон Н[illegible]
М. АЪЗАМОВ тар[illegible]

ПЛАНЕТАМИЗДА

АМЕРИКА КОММУНИСТЛАРИНИНГ ПРОГРАММАСИ

НЬЮ-ЙОРК. «Дейли Уорлд» газетаси АҚШ Коммунистик партиясининг сайлов олди платформасига кириш қисмини «Қашшоқликни ва урушни тугатиш программаси» деган сарлавҳа остида эълон қилди.

Уруш, ирқчилик ва қашшоқлик бугунги Американинг асосий проблемалари бўлиб қолди, деб таъкидланади шу ҳужжатда. АҚШ коммунистлари мамлакатдаги иккита асосий буржуа партияси—демократик партия билан республикачилар партияси — «катта бизнес» партиялари эканлигини таъкидламоқдалар. Шу партияларнинг ҳукуматдаги вакиллари бойларнинг манфаатларини кўзлаб, аҳолининг катта кўпчилигига қарши сиёсат ўтказмоқдалар.

Коммунистлар ирқчиликни ўрнатиш ва майда миллатларни эзиш сиёсати Америка халқи учун энг жиддий хавфларнинг бири, деб ҳисоблайди. Бундай сиёсат, деб таъкидланади ҳужжатда, ишчилар синфини табақаларга бўлиб юборишга, оқ танлилар билан қора танлилар ўртасида душманликни авж олдиришга қаратилган сиёсатдир.

Жаҳондаги ҳозирги кескинликни, дейилади Америка коммунистларининг шу ҳужжатида, Уолл-Стритнинг молиячи магнатлари авжга чиқармоқдалар. Улар чет эллардаги ўз капиталларини сақлаб қолиш мақсадини кўзлаб, катта-катта қуролли кучларни ташкил этмоқдалар ва сақлаб турибдилар, бошқа мамлакатларнинг ишларига аралашмоқдалар.

Программада АҚШнинг Вьетнамдаги «жинояткорона, ғайри қонуний ирқчилик уруши» қаттиқ танқид қилинади.

Ҳужжатнинг якунловчи қисмида революцион ўзгаришлар қилиш Американинг социал системасидаги кризисни тугатишнинг бирдан-бир усули эканлиги кўрсатиб ўтилди. (ТАСС).

ЯПОНИЯДА дунёда энг катта танкер сувга туширилди. Унинг узунлиги 347 метр ва эни 53,3 метр. Танкернинг сув босими ҳажми 312 минг тоннага тенг келади. Унга «Юниверс айрланд» деб ном қўйилган.

(ТАСС фотохроникаси).

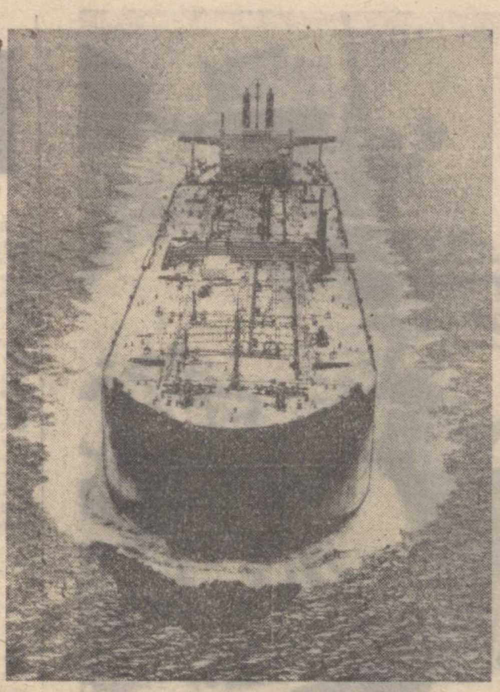

ТИССА ВА ВЛТАВА СОҲИЛЛАРИГА

Тисса соҳилидаги Чиерна шаҳрининг номи Тошкент экскаватор заводи ишчилари учун алоҳида аҳамиятга эга: улар бу йил ана шу адресга 41 машина жўнатдилар.

— Завод коллективи ўз совғаларини дўстларга айниқса шу кунларда етказиб беришга ошиқди, — дейди партия комитетининг аъзоси инженер Тамара Латипова, — Чехословакия учун мўлжалланган экскаваторлар графикда белгилангандан анча тез ишлаб чиқарилмоқда.

Ҳозирги вақтда Тошкент заводининг маркаси бўлган 300 дан кўпроқ машина Чехословакия ерида ишлаб турибди. Бу машиналар ёрдами билан ботқоқ ерлар қуритилмоқда, суғориш шоҳобчалари очилмоқда, коллекторлар барпо этилмоқда. Бу машиналар ботқоқ ерлар ва қумликлардан бемалол юриб ўтади. Тошкентда ишлаб чиқарилаётган «Э-35 2А» маркали экскаваторлар ғоят эпчил бўлиб, «қадами ҳам енгил»: ҳар квадрат сантиметр ерга атиги 200 грамм «оғирлигини ташлаб» юради. Завод чехословак мелиораторларига бу машинани доимо яхши ҳолда сақлашга ёрдам бермоқда. Эҳтиёт қисмлари мунтазам равишда етказиб берилмоқда.

Ҳозир бу ерда серунум ва машинист учун қўшимча қулайликлари бўлган янги типдаги экскаватор тайёрланмоқда.

— Бу машина чехословак дўстларимизни ҳам қизиқтиради ва қувонтиради, деб ўйлайман, — дейди заводнинг бош конструктори Л. Рабинов, — Биз уларнинг ҳар қандай буюртмасини бажаришга тайёрмиз.

Машинасозлар Совет — Чехословакия музокаралари тугаллангани ҳақидаги хабарни хурсандчилик билан кутиб олдилар.

— Дўстлар ҳамма вақт умумий бир фикрга кела оладилар — дейди старший мастер Пётр Евдокимов, — Социализм душманларининг ҳеч қандай ҳийла-найранглари қардош халқларнинг иттифоқини буза олмайди. Биз, совет кишилари эса, порлоқ келажакни барпо этишда Социалистик Чехословакияга бутун кучимиз билан ёрдам беришга тайёрмиз.

... Тошкент заводидан Влтава ва Тисса дарёлари соҳилига машиналар жўнатилмоқда. Ҳар бир экскаваторга совет кишиларининг меҳнати, ақл-идроки ва дўстона ҳис-туйғулари синггандир.

(ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

Совет—Чехословакия музокаралари тўғрисидаги ахборот Прагада эълон қилиниб, ЧССР Президенти Л. Свобода билан ЧКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари А. Дубчек нутқ сўзлаганларидан кейин Чехословакия меҳнаткашлари Москвадаги учрашув якунларини кенг муҳокама қилмоқдалар.

ЧССРнинг кўпчилик аҳолиси бу якунларни маъқуллаб кутиб олмоқда ҳамда барча меҳнаткашларни жипслаштириш ва мамлакатдаги аҳволни нормаллаштириш учун, келишиб олинган қарорлардан келиб чиқувчи мажбуриятларни бажариш учун ЧКП Марказий Комитети билан ЧССР ҳукумати белгилаётган тадбирларни қўллаб-қувватламоқда. Меҳнаткашлар республика Президенти, ЧКП Марказий Комитети ва ЧССР ҳукуматининг чақириғига амал қилиб, саноат корхоналари, транспорт ва алоқанинг бетўхтов ишлашини таъминлаш чораларини кўрмоқдалар.

Лекин Чехословакияни социалистик ҳамдўстликдан ажратишни ва мамлакатда капитализмни қайта тиклашни мўлжал қилган халққа қарши кучлар ўзларининг қўпорувчилик ишларини тўхтатмаётирлар. Улар илгаригидагидек мамлакатда миллатчилик талвасасини қўзғашга, анархия ва тартибсизлик ўрнатишга интилмоқдалар. Мана шунинг учун ҳам Л. Свобода ва А. Дубчек нутқ сўзлаб бўлишлари биланоқ, мамлакатда ҳамон ишлаб турган яширин радиостанциялар, контрреволюционерлар, иғвогарлар Совет — Чехословакия музокараларида қабул қилинган ва келишиб олинган қарорларга қарши. ЧССР раҳбарлигининг позицияси ва тадбирларига қарши ашаддий туҳмат кампаниясини бошлаб юбордилар.

Чехословакия Компартиясини ажратиб юбориш ва унинг хавфсизлигига путур етказишга уринаётган партияга қарши унсурлар тўғридан-тўғри контрреволюция кучлари билан апоқ-чапоқ бўлиб кетмоқдалар. Мана шу вазиятда Чехословакия халқи душманларининг зарарли фаолияти пайини қанчалик тез қирқиш, мамлакатда тартиб ва осойишталик ўрнатиш Чехословакия Коммунистик партияси, ЧССР ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларининг жипслигига, сабот-матонати ва қатъиятига, келишиб олинган қарорларнинг бажарилиши учун уларнинг изчил курашига боғлиқ. Чехословакия Коммунистик партияси ва ҳукумати, барча меҳнаткашларнинг мана шу вазифаларни ҳал этишга қаратилган куч-ғайратларини қардош социалистик мамлакатлар тўла қўллаб-қувватламоқдалар.

27-28 августда кўпгина коммунистик ва ишчи партияларнинг баёнотлари эълон қилинди. Бу баёнотда Москвада бўлиб ўтган Совет—Чехословакия музокаралари, социалистик мамлакатлар қардош партияларининг кенгаш ва маслаҳатларининг якунлари муҳим ижобий аҳамиятга эга бўлганлиги таъкидланади. Белградда айтилаётган гаплар эса мана шу баёнотларга зид келмоқда. Бошқа коммунистик ва ишчи партиялари қарши чиқаётган кучларни ЧССРдаги ревизионист кучларни Югославия Коммунистлар союзининг раҳбарлиги қўллаб-қувватлашда давом этмоқда.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати қардош социалистик мамлакатлар билан биргалашиб ўтказаётган ва Чехословакияда социализмни ҳимоя қилишга қаратилган йўлни совет кишилари қизғин қўллаб - қувватлаётганликлари тўғрисида шу кунларда мамлакатнинг турли чеккаларидан хабарлар келиб турибди. Совет халқи шунга ишонч билдирадики, Совет—Чехословакия музокаралари нинг якунлари мазкур йўлнинг муваффақият билан амалга оширилишига, Совет—Чехословакия муносабатларини янада ривожлантиришга, жаҳон социализми позицияларини мустаҳкамлашга қўшилган муҳим ҳиссадир.

ТАСС. 28 август.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Бу йил дон экинларини ўриб-йиғиб олишда мамлакатда ишлаб чиқарилган янги қишлоқ хўжалик техникаси — «Е-512» комбайнлари катта роль ўйнади. Суратда: Стасфурт районидаги кооператив бирлашмаси далаларида ишлайдиган комплекс бригада социалистик мусобақада ғолиб чиқди. Бу ерда уч аёл комбайнчи бўлиб ишлайди. АДН—ТАСС фотоси.

ҚАТЪИЙ НОРОЗИЛИК

ВАШИНГТОН. 28 август. (ТАСС). Миннесот штатидан конгрессга сайланган демократ Дональт Фрейзер АҚШ мудофаа министри Клиффордга мактуб юбориб, Америка қўшинлари Жанубий Вьетнамда осмондан заҳарли химиявий моддалар сочиш йўли билан шоли ҳосилини нобуд қилаётганлигини қоралади. Шу заҳарли дорилар таркибида маргумуш борлиги Америка жамоатчилигини айниқса ташвишга солмоқда, деб таъкидлайди конгресс аъзоси. Фрейзер АҚШ мудофаа министрини ана шу заҳарлар Жанубий Вьетнамдаги ўсимликларга ва табиатга нақадар ҳалокатли таъсир қилишини бир ўйлаб кўришга даъват қилди.

УРУШ ЭВАЗИГА БОЙИБ ҚОЛМОҚДАЛАР

ВАШИНГТОН. 28 август. (ТАСС). Америкадаги коммерсия авиация компаниялари Пентагон билан тузилган битимлар асосида Америка қўшинларини ва юкларини ташиб, ҳаддан ташқари кўп фойда олмоқдалар. Кеча бу ерда эълон қилинган маълумотларга кўра, АҚШ мудофаа министрлиги 1967 йил 1 июлдан 1968 йил 30 июнгача асосий коммерсия авиакомпанияларига 691,4 миллион доллар тўлаган. Бу маблағнинг анчагина қисмини Пентагон Вьетнамга қўшин ва анжом юборишга сарфлаган.

ВЕНЕСУЭЛА ДЕЛЕГАТЛАРИ ҚАМАБ ҚЎЙИЛДИ

КАРАКАС, 28 август. (ТАСС). Ёшлар ва студентларнинг Софиядаги IX Жаҳон фестивалида қатнашган Венесуэла делегациясининг аъзоси бўлган 11 студент Болгариядан қайтиб келганидан кейин бу ердаги «Майкетиа» аэродромида қамоққа олинди.

Полиция агентлари уларни қамоққа олиб, багажларини мусодара қилдилар, ўзларини эса, Каракасдаги бош полиция бошқармасининг қамоқхонасига олиб кетдилар. Студентларни, «коммунистик фитна» мақсадларига хизмат қиладиган «қўпорувчилик пропаганда адабиёти» олиб келганлар, деб айбламоқдалар.

Венесуэла университет марказларининг федерацияси студентлар делегациясининг қамоққа олинишига кескин норозилик билдирди. Бу федерация ҳукумат маъмурларини, ватанпарварларни репрессия ва таҳдид қилишни кучайтирмоқ учун «коммунистик фитна» деган уйдирмалар тўқиб чиқараётир, деб айбламоқда. Федерация қамаб қўйган студентларни дарров бўшатиб юборишни талаб қилди.

СУРБЕТЛИК БИЛАН ҚИЛИНГАН ЭЪТИРОФ

ЛОНДОН. Ҳозир Австрия территориясида бошпана қидираётган Чехословак контрреволюцион кучларининг «номсиз вакили» билан Венада гаплашган ўз мухбирининг суҳбатини Англиядаги «Санди Таймс» газетаси босиб чиқарди. Ўша «номсиз вакил»нинг айтишига қараганда, контрреволюцион кучлар Чехословакиядаги социалистик ғалабаларни тугатиш учун жуда узоқ ва пухта тайёргарлик кўрганлар.

Ўша контрреволюционернинг айтишига қараганда, махфий иш олиб борган контрреволюцион кучларнинг «камида 40 минг аъзоси ва қурол-яроғлари, кўчма махфий радиостанциялари, босмахоналари ва транспорт воситалари бор». Контрреволюционерлар социализмга душманлик пропагандасини махфий радиостанция орқали тарқатмоқдалар. Бебурд унсурларни қўпорувчилик ишлари билан шуғулланишга даъват этмоқдалар. (ТАСС).

ПАРИЖДА 19-РАСМИЙ СУҲБАТ

ПАРИЖ. 28 август. (ТАСС). Париждаги Халқаро конференциялар уйида бугун ВДР ва АҚШ вакиллари ўртасида 19-расмий суҳбат бошланди. ВДР делегациясига Суан Тхюи, АҚШ делегациясига А. Гарриман бошчилик қилмоқда.

ТЕЛЕТАЙП ХАБАРЛАРИ

● ТИНЧЛИК ВА СОЦИАЛИЗМ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ГУАЯКИЛЬ. Чехословакиянинг атоқли партия, давлат арбоблари илтимосига биноан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар томонидан ўз вақтида кўрилган асосли чоралар социалистик лагерь ва халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини сақлаб қолишга ёрдам бермоқда, антиимпериалистик кучларни мустаҳкамлашга кўмаклашмоқда, жаҳондаги кучларнинг нисбатини халқларнинг миллий мустақиллик учун ғолибона кураш олиб боришларига имкон берадиган даражада сақлаб туришни таъминламоқда, шунингдек янги жаҳон уруши оловини ёқувчиларни жиловлаб қўймоқда, деди Эквадор Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Инрике Хиль Хильберт ТАСС мухбири билан суҳбатда.

● 18-ЛАР КОМИТЕТИДА

ЖЕНЕВА. Қуролсизланиш масалалари билан шуғулланувчи 18 давлат комитетида Бирлашган Араб Республикасининг делегацияси «Ядро қуроли синовларини тўла ҳажмда тўхтатиш тўғрисида» комитет аъзоси бўлган бетараф 8 мамлакат номидан меморандум тақдим этди. Меморандум авторлари «ядро синовларини қисман тақиқлаш тўғрисидаги шартномага шу дамгача ҳам ҳамма мамлакатлар қўшилмаганлиги сабабли ўзларининг жиддий ташвиш тортаётганликларини билдирдилар». Улар «ер ости синовларини тақиқлаш тўғрисидаги битимга риоя қилиш устидан контроллик методлари соҳасида анча муваффақиятлар борлигини» қайд қилдилар. Меморандумда «ядро синовларини ёппасига тақиқлаш тўғрисида шартнома тузиш тўғрисида шошилинч янги чоралар» кўриш кераклиги айтилиб, бу чоралар «қуролсизланиш ишига муҳим ҳисса» бўлиб қўшилур эди, дейилади.

● ҚИММАТЧИЛИК ЎСМОҚДА

ВАШИНГТОН. АҚШ меҳнат министрлиги мамлакатда қимматчилик яна ўсганлигини хабар қилди. Истеъмол молларининг ва кўрсатилган хизматларнинг нархлари июль ойида ўтган йилнинг шу ойидагига нисбатан 4,3 процент кўтарилган.

Озиқ-овқат молларининг нархлари ва медицина хизмати учун тўланадиган ҳақ айниқса кўп кўтарилган. (ТАСС).

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида ҳаво булутли келади. Баъзи жойларда ёмғир ёғади. Бухоро областида ҳавонинг ўзгариб туриши, ёғингарчиликнинг бўлмаслиги кутилади. Шимоли-Ғарбдан секундига 7-12 метр тезликда шамол эсади. Республиканинг қолган районларида ҳаво бир оз булутли ва қуруқ бўлади. Вақти-вақти билан 3-7 метр тезликда шамол эсиб, шимолий районларда 24-29, қолган жойларда 27-32 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво очиқ келади. Секундига 3-7 метр тезликда шамол эсиб, ҳарорат 30-32 даража иссиқ бўлади.

ҲАЁТ ИЗГА ТУШМОҚДА

ПРАГА, 29 август. ТАСС мухбири Н. МАСЛЕННИКОВ хабар беради:

Чехословакия коммунистлари ва барча софдил кишилари мамлакатдаги ҳаётни қандай қилиб тезроқ нормал изга солишга ўзларининг бутун куч-ғайратларини сарфламоқдалар.

Республика ҳукумати кеча Прагада мажлис ўтказиб, социалистик ҳокимият органлари, саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари фаолиятини йўлга қўйишга қаратилган чораларни ишлаб чиқмоқда.

Мажлисда ишлаб чиқариш корхоналари ишини нормаллаштириш, ҳосилни тезроқ йиғиштириб олиш, Прага шаҳар транспорти, мамлакат темир йўл транспорти, савдо шохобчаси ишини яхшилаш масалалари муҳокама қилинди.

Ҳукумат республика ёшлари ва гражданларига мурожаат қилиб, ҳосилни, асосан хмель ва дони экинлар ҳосилини йиғиштириб олишга қарашиб юборишга даъват қилди.

Босмахоналар, газета редакциялари, радио ва телевидение ишини нормаллаштириш масалалари ҳам қараб чиқилди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 9.30 — Қўшиқлар, 9.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 11.15—«Олимлар — Самарқанд шаҳрининг 2500 йиллигига» (рус), 11.25 — Покистон қўшиқлари, 12.15 — «Замондошлар», 13.30 — Лермонтовнинг «Маскарад» драмасига ёзилган куй сюитаси, 16.10—Концерт (талабларга мувофиқ), 16.50—«Правда» газетасининг обзори, 17.00 — Татар куйлари, 18.00 — Оташин революционер (Урицкий вафотининг 50 йиллигига), 18.10—Қўшиқлар, 19.20—Хоразм достонларидан қўшиқлар, 20.00 — «Ўзбекистон қурилишларида» (радиожурнал, рус.), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Концерт (қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун), 22.20—Рақс куйлари, 22.40 —А. Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан «Бир матлаъ тарихи» (радиоинсценировка), 23.15 —Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 19.00 — 1968 йилда олий ўқув юртига кирувчилар (ўсмирлар учун), 29.40 — Телеяңгиликлар, 19.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.00 — Телеянгиликлар, 20.20—В. И. Ленин кутубхонаси. Марксизмнинг уч манбаи ва уч таркибий қисми, 20.35 —Телефильм, 20.55—Ёрқин ҳаёт (хотин-қизлар тележурнали), 22.05 — Фиравн (бадиий фильмнинг иккинчи серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 19.00 — Фарзандлар (телевизион бадиий фильм). 20.00 дан—Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — «Иртишнинг ўғлони» (Телефильм).

Рус тилида: 20.20 — Ажралиш ҳақидаги ишни кўринг (сатирик миниатюра), 21.00 — Телефильм, 21.20—Бир стакан сув (стелеспектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 30/VIII да Семург, 31/VIII да Шоир қалби.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/VIII да Тошболта ошиқ, 31/VIII да Жон қизлар.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Катта соврин — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун)

Зарба! Яна зарба! — «ЧАЙКА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Вена почта маркаси — «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Менинг ҳаётимсан (1 ва 2-серия) —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 7 да)

Цитаделдаги ҳаёт — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Русь бўйлаб (эрталаб соат 10, кундуз 12,4 ва кеч 8 да)—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 ва 10-40 минутда бошланади)

Зарба! Яна зарба! — «ФЕСТИВАЛЬ».

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ БИНОДА

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг

БОЙ ила ХИЗМАТЧИ

спектакли билан 50-мавсумини очади

(К. ЯШИН қайта ишлаган янги вариант. 3 пардали драма)

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти Е. БОБОЖОНОВ.

Режиссёрлар — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Абдулла Тўқай мукофоти лауреати Т. У. ХЎЖАЕВ ва Ўзбекистон ССР халқ артисти, Давлат ва Ҳамза мукофоти лауреати С. ТАБИБУЛЛАЕВ.

Рассом — Г. БРИМ.

Композитор — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби М. БУРХОНОВ.

СССР Геология министрлиги

Нефть ва газ ер ости қазилмалари геологияси ва қидириш институти қуйидаги мутахассислик бўйича вакант ва штатли вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

геофизика, гидрогеология, нефть ва газ ер ости қазилмалари геологияси ва қидириш, нефть ва газ ер ости қазилмаларини пармалаш.

Конкурсда қатнашиш учун икки нусхада қуйидаги ҳужжатлар тақдим қилиниши керак: кадрларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа, таржимаи ҳол, характеристика, олий ўқув юртини тамомлаганлиги ва илмий даражаси ҳақидаги дипломнинг нотариус тасдиқлаган нусхаси, иккита фото сурат.

Ҳужжатлар 1968 йил 28 сентябргача қабул қилинади.

Ҳужжатлар Тошкент шаҳар, 59, Ш. Руставели кўчаси, 114-уйга юборилади.

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ ДЕПОСИГА

тепловозлар ремонти бўйича слесарлар, тепловоз артувчилар, токарлар, электр-газ пайвандчилар, такелажчилар, цех фаррошлари, автоқар ва автопогрузка бошқарувчилари

КЕРАК

Ётоқхона зарур бўлганларга берилади.

Ишга қабул қилинганлар ўз истаклари билан 5 ойлик машинист ёрдамчиси курсида, кейинчалик машинистликка ўқишлари мумкин.

Қабул қилинганларга ва уларнинг оиласига темир йўлнинг ҳамма тармоқларида қатнаш мумкин бўлган бепул билет, оилалиларга Ўрта Осиё темир йўлида қатнаш мумкин бўлган қўшимча иккинчи билет берилади.

Шаҳардан ташқарида яшайдиганлар учун ишга ва ишдан қайтишга билет берилади.

Транспорт институти ва техникумларида ўқишни истовчилар учун тайёрлов курслари ташкил этилган.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар Куйбишев шоссеси, 13/22 (5, 7, 12, 26 автобусларнинг «Тепловоз депоси» бекати). Телефон В-92-29-95.

СУД ЗАЛИДАН

ФИРИБГАР

Воқеа 1956 йилдан бошланган эди. Ўшанда Тожи Солиева эндигина 15 баҳорни кўрган ёшгина қизча эди. Унинг [illegible] учундир Душанбада истиқомат қилувчи отаси Солиев [illegible]нинг тарбиясига боргиси [illegible] қолади. Мусавар—онаси [illegible] анча ёлиниб, кўз ёши тўкмасин фойдасиз қола берди. Қизча тушмагур бир йил ўтар-ўтмас эрга тегиб олди. Лекин турмушлари кўпга бормади. Тожи турли найранглар билан эри А. Моровни жиноий йўлга бошлаб, унинг қамалишига сабабчи бўлди. Ундан қолган мол-мулкни йиғиштириб, 1961 йили Самарқандга онасининг олдига қайтди. Энди у бузуқ ва жирканч хатти-ҳаракатлар қила бошлайди. Шундан кейин бундай иснод ва хўрликка бардош беролмаган муштипар она Самарқанд шаҳар милиция бўлимига арз қилади.

Шундан сўнг у, Самарқанддан чиқиб Денов шаҳрига келади. Фирибгарлик йўлига ўтиб олган Солиева ўзига Саодат деб ном қўйиб, ўлғондан эрим А. Мирзаев пахта заводида ишлайди, ундан нафақа ундириш учун келдим баҳонасида, Маяковский кўча 14 уйда яшовчи Н. Мирзаеванинкига жойлашади. Усталик билан уларни Душанбада бир катта магазиннинг товароведи бўлиб ишлайман деб ишонтиради ва турли хилдаги молларни олиб келаман деб, уй эгасидан 28 сўм, С. Мўминова исмли аёлдан 100 сўм ундириб Х. Қурбонованинг уйига боради. Содда, кўнгли очиқ аёл ҳузурида меҳмон бўлиб, пайт пойлаб шкафдан 2400 сўм пулни ўмариб Душанбага қараб қочади. Ови юриб қолган Солиевани Б. Орипова исмли аёлни авраб, 302 сўм пулини олаётганида милиция ходимлари қўлга туширдилар.

Денов район халқ суди Т. Солиевани 5 йил қамоқ жазосига ҳукм қилди. Суд залидагилар фирибгарга берилган жазони бир овоздан маъқуллашди.

Ж. ОБИДОВ,
Денов район халқ судининг раиси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216. Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31456. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—82, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

Б. № — 203. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 02845.